

Briselē, 2026. gada 24. jūnijā
(OR. en)

11076/26

COPEN 241
JAI 877
EJUSTICE 32
DROIPEN 116
IXIM 144

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2026. gada 19. jūnijs
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2026) 284 final
Temats:	KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI par tādas informācijas apmaiņu starp dalībvalstīm, kas iegūta no sodāmības reģistra, izmantojot Eiropas Sodāmības reģistru informācijas sistēmu (<i>ECRIS</i>)

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2026) 284 final.

Pielikumā: COM(2026) 284 final

Briselē, 19.6.2026.
COM(2026) 284 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

**par tādas informācijas apmaiņu starp dalībvalstīm, kas iegūta no sodāmības reģistra,
izmantojot Eiropas Sodāmības reģistru informācijas sistēmu (*ECRIS*)**

{SWD(2026) 152 final}

1. Ievads

Eiropas Sodāmības reģistru informācijas sistēmas (*ECRIS*) mērķis ir uzlabot drošību ES brīvības, drošības un tiesiskuma telpā, nodrošinot dalībvalstīm iespēju efektīvi apmainīties ar informāciju par iepriekšējiem notiesājošiem spriedumiem krimināllietās, kurus pieņēmušas krimināltiesas ES. *ECRIS* darbu sāka 2012. gada aprīlī. To reglamentē Padomes 2009. gada 26. februāra Pamatlēmums 2009/315/TI par organizatoriskiem pasākumiem un saturu no sodāmības reģistra iegūtas informācijas apmaiņai starp dalībvalstīm¹. Padomes 2009. gada 6. aprīļa Lēmums 2009/316/TI par Eiropas Sodāmības reģistru informācijas sistēmas izveidi² tika aizstāts ar Direktīvu (ES) 2019/884, taču tas joprojām ir saistošs Dānijai un Īrijai.

Komisija 2017. gada 29. jūnijā pieņēma savu pirmo statistikas ziņojumu³ saskaņā ar 7. pantu Padomes Lēmumā 2009/316/TI, tajā aptverot laikposmu no 2012. gada aprīļa līdz 2016. gada 31. decembrim. Komisijas otrais statistikas ziņojums⁴, kas pieņemts 2020. gada 21. decembrī, aptvēra laikposmu no 2017. gada 1. janvāra līdz 2019. gada 31. decembrim.

Šis ziņojums⁵ ir Komisijas trešais statistikas ziņojums par informācijas, kas iegūta no sodāmības reģistriem, apmaiņu starp dalībvalstīm, izmantojot *ECRIS*. Tā mērķis ir novērtēt dalībvalstu veiktās informācijas apmaiņas atbilstību *ECRIS* tiesiskajam regulējumam un apzināt problēmas attiecībā uz sistēmas efektivitāti, lai varētu situāciju uzlabot. Komisija saglabā tiesības veikt visus atbilstošos pasākumus, lai nodrošinātu, ka dalībvalstis izpilda savus juridiskos pienākumus, kā noteikts Padomes Pamatlēmumā 2009/315/TI.

Šis ziņojums tika pieņemts pirms *ECRIS-TCN* sistēmas nodošanas ekspluatācijā, kas papildinās *ECRIS* ar efektīvu mehānismu informācijas apmaiņai par notiesātiem trešo valstu valstspiederīgajiem⁶, un tā mērķis ir izvērtēt dalībvalstu informācijas apmaiņu pirms šīs jaunās sistēmas darbības sākuma.

1.1. *ECRIS* statistika

Šajā ziņojumā ir sniegts pārskats par *ECRIS* izmantošanu piecu gadu laikposmā **no 2020. gada 1. janvāra līdz 2024. gada 31. decembrim**. To papildina Komisijas dienestu darba dokuments SWD(2026)152 (turpmāk tekstā “*SWD*”). Daži ziņojumā sniegtie statistikas dati sniedz vispārēju pārskatu par *ECRIS* 13 gadu darbības periodu kopš tās sākuma 2012. gada aprīlī. Tomēr salīdzinošie statistikas dati par visām dalībvalstīm un atsevišķu dalībvalstu statistikas tabulas (sniegtas *SWD* 3. iedaļā) aptver tikai to informācijas apmaiņu, kas *ECRIS* sistēmā veikta pēdējos piecos gados, t. i., 2020.–2024. gadā. Attiecīgā gadījumā par atskaites punktu tika izmantota iepriekšējo gadu statistika. Ziņojumā ir iekļauti arī **dati par informācijas apmaiņu ar Apvienoto Karalisti līdz 2020. gada 31. decembrim**⁷.

¹ OV L 93, 7.4.2009., 23. lpp., grozījumi izdarīti ar Direktīvu (ES) 2019/884 (OV L 151, 7.6.2019., 143. lpp.).

² OV L 93, 7.4.2009., 33. lpp. Šis lēmums no 2022. gada 28. jūnija tika aizstāts ar Direktīvu (ES) 2019/884 attiecībā uz dalībvalstīm, kurām šī direktīva ir saistoša.

³ COM(2017) 341 final, SWD(2017) 242 final.

⁴ COM(2020) 778 final, SWD(2020) 378 final.

⁵ Pamatojoties uz Pamatlēmuma 2009/315/TI 13.a panta 3. punktu.

⁶ Sk. 2.9. iedaļu.

⁷ Apvienotā Karaliste bija ES dalībvalsts līdz 2020. gada 31. janvārim, un, pamatojoties uz Izstāšanās līguma 127. panta 1. punktu, pārejas periodā, kas beidzās 2020. gada 31. decembrī, tā turpināja apmainīties ar informāciju, izmantojot *ECRIS*. Pašlaik Apvienotā Karaliste apmainās ar informāciju par sodāmību ar ES dalībvalstīm, pamatojoties uz Tirdzniecības un sadarbības nolīgumu.

Ziņojuma pamatā ir statistika, ko sistēma ir ģenerējusi automātiski un ko dalībvalstis pēc tam ir nosūtījušas Komisijai. No 233 statistikas rādītājiem, kas noteikti attiecībā uz *ECRIS*, tika nolemts publicēt tikai visbūtiskāko un nozīmīgāko informāciju. Turklāt dalībvalstīm tika lūgts paziņot statistiku par notiesājošu spriedumu skaitu attiecībā uz citu dalībvalstu valstspiederīgajiem, kuri pieņemti to teritorijā, lai Komisija varētu sniegt pārskatu par to, kā tiek īstenota paziņošanas procedūra. Ziņojumā ir ietverti dati par sodāmību, kas saņemti no visām 27 dalībvalstīm, kā arī no Apvienotās Karalistes par 2020. gadu.

1.2. *ECRIS* sistēmas vispārīgie principi

ECRIS pamatā ir decentralizēta arhitektūra, kurā sodāmības reģistru informācijas apmaiņa notiek elektroniski un vienīgi starp dalībvalstu centrālajām iestādēm.

Katrai dalībvalstij, kurā notiesāts citas dalībvalsts pilsonis, ir pienākums, izmantojot *ECRIS*, pēc iespējas drīzāk paziņot attiecīgajai dalībvalstij (turpmāk tekstā “valstspiederības dalībvalsts”) visu informāciju, kas saistīta ar notiesājošo spriedumu (**paziņojumi par jauniem notiesājošiem spriedumiem**), un visus turpmākos informācijas atjauninājumus (**paziņojumi par informācijas atjauninājumiem**).

Tādējādi valstspiederības dalībvalsts uztur centrālo repozitoriju par visiem notiesājošajiem spriedumiem, ko krimināltiesas citās ES dalībvalstīs pieņēmušas lietās pret tās valstspiederīgajiem, papildus visiem notiesājošajiem spriedumiem, kuri pieņemti šajā attiecīgajā dalībvalstī. Valstspiederības dalībvalstij tad ir pienākums uzglabāt un atjaunināt visu informāciju, kas saņemta, izmantojot *ECRIS*, un sniegt informāciju par sodāmību (**atbildes uz pieprasījumiem**) pēc citas dalībvalsts pieprasījuma (**informācijas pieprasījumi**), īsā termiņā, t. i., 10 vai 20 dienu laikā⁸.

1.3. Kopsavilkums

Vairāk nekā 10 gadus pēc tās darbības sākuma *ECRIS* **2022. gadā sasniedza būtisku atskaides punktu, jo bija pilnībā izveidoti visu 27 dalībvalstu starpsavienojumi**, kā arī izveidots un stabilizēts maksimālais iespējamais starpsavienojumu skaits – 702 starpsavienojumi. Tas nodrošina iespēju visā ES bez tehniskiem šķēršļiem apmainīties ar informāciju par sodāmību.

Pēc pandēmijas un *Brexit* izraisītā krituma informācijas apmaiņas gadījumu skaits atkal ir sācis augt, 2024. gadā sasniedzot gandrīz 4,8 miljonus ziņojumu jeb vidēji 400 000 ziņojumu mēnesī. Kopš 2017. gada informācijas apmaiņas struktūra ir ievērojami mainījusies – informācijas pieprasījumu skaits tagad gandrīz piecas reizes pārsniedz paziņojumu par notiesājošiem spriedumiem skaitu.

Citu dalībvalstu valstspiederīgos notiesājošo spriedumu skaits 2020. gadā ievērojami samazinājās līdz aptuveni 250 000 spriedumiem gadā un kopš tā laika ir saglabājies šajā līmenī, kā rezultātā ir **mazāk paziņojumu par jauniem notiesājošiem spriedumiem**. Šo paziņojumu skaits 2024. gadā samazinājās līdz 260 000, kas ir salīdzināms ar 2014. gada līmeni. **Visas dalībvalstis tagad nosūta paziņojumus par jauniem notiesājošiem spriedumiem**, un daudzas ir nosūtījušas **uzkrātos nenosūtītos paziņojumus**, tomēr ne visi notiesājošie spriedumi tiek paziņoti, it īpaši Dānijas, Īrijas, Luksemburgas, Slovākijas un Rumānijas gadījumā.

⁸ Detalizētu aprakstu par vispārīgajiem principiem, saskaņā ar kuriem notiek informācijas apmaiņa *ECRIS* sistēmā, sk. *SWD* 1. iedaļā.

Informācijas pieprasījumu skaits turpināja strauji palielināties, 2024. gadā sasniedzot 1,2 miljonus. 2019. gadā *ECRIS* izmantošanā notika krasas pārmaiņas, un turpmāk tā biežāk tika izmantota ar kriminālprocesu nesaistītiem mērķiem. Šādi pieprasījumi 2024. gadā veidoja 56 % no visiem pieprasījumiem un galvenokārt attiecās uz darbā pieņemšanas pārbaudēm amatos, kas ietver saskarsmi ar bērniem, vai pieprasījumiem no personām, kuras vēlas saņemt informāciju par savu sodāmību.

Tomēr **vairākas dalībvalstis**, to vidū Grieķija, Bulgārija, Igaunija, Ungārija, Īrija, Itālija, Latvija, Malta un Slovēnija, joprojām **ierobežotā mērā izmanto *ECRIS*, lai pieprasītu informāciju par sodāmību**. Dažas dalībvalstis (Beļģija, Horvātija, Ungārija, Īrija, Itālija, Luksemburga, Slovēnija un Slovākija) izmanto *ECRIS* **tikai vai gandrīz tikai kriminālprocesa vajadzībām**, savukārt citas pieprasa informāciju **gandrīz tikai citiem mērķiem** (Čehija, Kipra, Grieķija un Spānija).

2024. gadā tikai 16,6 % atbilžu bija ietverta informācija par iepriekšējiem notiesājošiem spriedumiem, kas liecina, ka pieprasījumu ar kriminālprocesu nesaistītiem mērķiem īpatsvars pieaug. Tomēr vairāk nekā 197 000 atbilžu atklāja, ka šādi iepriekšēji notiesājoši spriedumi pastāv.

Salīdzinājumā ar 2019. gadu atbilžu savlaicīguma rādītājs ir ievērojami uzlabojies, novēloto atbilžu skaitam samazinoties uz pusi un to pieprasījumu skaitam, kuriem beidzies atbildes sniegšanas termiņš, sarūkot vairāk nekā pieckārtīgi. Tomēr 9,7 % atbilžu joprojām tika nosūtītas pēc tiesību aktos noteiktā termiņa, un 38 000 pieprasījumu termiņš beidzās, nesaņemot atbildi.

Neraugoties uz **pozitīvo informācijas atjauninājumu skaita tendenci** (2024. gadā – 254 000), dažas dalībvalstis joprojām iesūta tikai dažus atjauninājumus (Bulgārija, Grieķija, Īrija un Malta) vai vispār nesūta atjauninājumus (Igaunija un Slovēnija).

Satraucoši **pieaudzis to pieprasījumu skaits, uz kuriem nav sniegta atbilde** – 2020.–2024. gadā atbilde netika saņemta uz 317 000 pieprasījumu (5,8 % no visiem pieprasījumiem), galvenokārt no Kipras, Bulgārijas, Horvātijas, Spānijas un Grieķijas. Pieaugošā tendence neievērot pienākumu atbildēt uz informācijas pieprasījumiem ir satraucoša, ņemot vērā tās iespējami traģiskās sekas.

Informācijas apmaiņas gadījumu skaits saistībā ar trešo valstu valstspiederīgajiem joprojām ir ierobežots (88 000 jeb 7 % no visiem pieprasījumiem), lai gan paredzams, ka līdz ar *ECRIS-TCN* darbības sākšanu 2027. gadā tas palielināsies.

Starp dalībvalstīm joprojām pastāv **ievērojamas atšķirības attiecībā uz aktivitātes līmeni un darba slodzi**.

2. *ECRIS* ietvaros veiktās informācijas apmaiņas raksturojums skaitļos

2.1. Savienotās dalībvalstis

ECRIS ir decentralizēta sistēma, kurā visām dalībvalstīm vajadzētu būt savstarpēji savienotām. Var uzskatīt, ka dalībvalsts ir savienota ar *ECRIS*, ja tā apmainās ar sodāmības reģistru informāciju ar vismaz vienu savienoto dalībvalsti.

ECRIS vēsturē ir sasniegts vēl viens **atskaites punkts – visas dalībvalstis pašlaik ir savienotas ar *ECRIS*** un apmainās ar sodāmības reģistru informāciju **ar visām pārējām dalībvalstīm.**⁹

ECRIS sistēma sāka darbību 2012. gadā ar kopumā 173 starpsavienojumiem no 702 iespējamajiem starpsavienojumiem (savienotas 27 dalībvalstis). Līdz 2019. gada beigām bija izveidoti 670 starpsavienojumi, kas veido 90 % no tolaik kopējā iespējamo starpsavienojumu skaita (756). **Visus 702 iespējamus starpsavienojumus**¹⁰ starp dalībvalstīm izdevās **izveidot** tikai 2022. gadā, kad *ECRIS* bija darbojusies jau 10 gadus, un kopš tā laika tie stabili darbojas.

➤ **Visas 27 dalībvalstis ir savienotas ar *ECRIS* un apmainās ar informāciju par sodāmību ar visām pārējām dalībvalstīm**

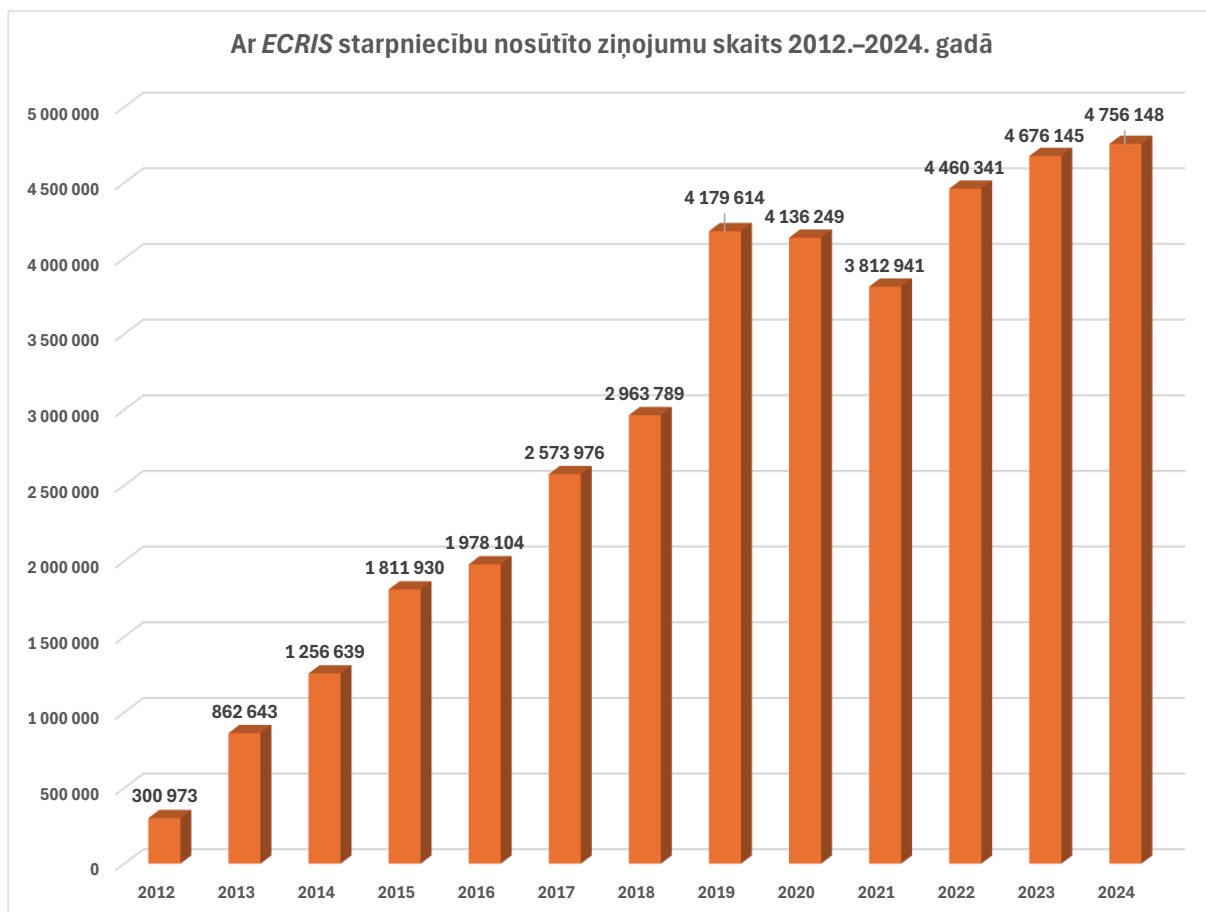
Pēc 10 darbības gadiem *ECRIS* vēsturē tika sasniegts **vēl viens atskaites punkts – 2022. gadā bija izveidoti visi 702 iespējamie dalībvalstu starpsavienojumi**, un kopš tā laika tie stabili darbojas.

2.2. Kopējais nosūtīto ziņojumu skaits

Nākamajā diagrammā atainots, kā no 2012. gada aprīļa, kad sāka darboties *ECRIS*, līdz 2024. gada 31. decembrim pieauga ikgadējais ziņojumu skaits, ar kuriem apmainās visas savienotās dalībvalstis. Būtu jāņem vērā, ka 2012. gadā sistēma darbojās tikai astoņus mēnešus. Šajos skaitļos ietilpst visu veidu ziņojumi – paziņojumi, informācijas atjauninājumi, pieprasījumi, atbildes, noraidījumi, citas atbildes un papildu informācijas apmaiņa.

⁹ Informāciju par pievienošanās *ECRIS* tīklam vēsturi sk. *SWD* 2.1. iedaļā.

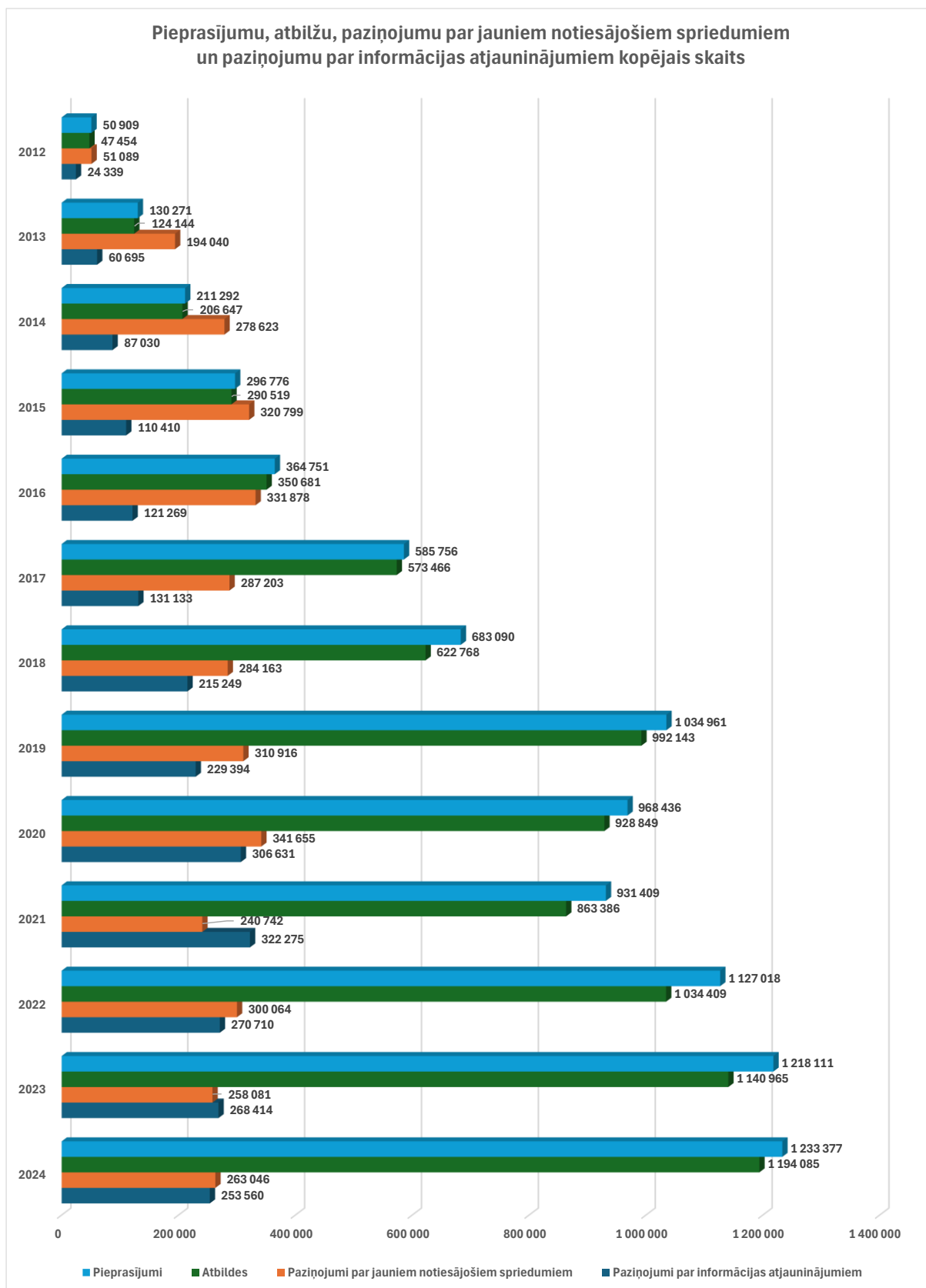
¹⁰ Šajā skaitā ir ņemts vērā pašreizējais dalībvalstu skaits pēc *Brexit*, t. i., 27 (27*26).

Ziņojumu skaits gadā **strauji pieauga līdz 2019. gadam**, kad tas sasniedza gandrīz **4,2 miljonus** jeb vidēji 348 000 ziņojumu mēnesī. **Pandēmijas perioda** un no tā izrietošo ceļošanas ierobežojumu ietekmē **2020. gadā** šis skaits **stabilizējās**, bet pēc tam **2021. gadā strauji samazinājās līdz 3,8 miljoniem** ziņojumu. Šo samazinājumu veicināja arī Apvienotās Karalistes izstāšanās no *ECRIS* 2021. gada 1. janvārī. 2022. gadā ziņojumu skaits atkal sāka stabili palielināties, **2024. gadā sasniedzot gandrīz 4,8 miljonus jeb vidēji 400 000 ziņojumu mēnesī**.

Nākamajā diagrammā ir atainota tendence attiecībā uz nosūtītajiem pieprasījumiem, atbildēm uz pieprasījumiem, paziņojumiem par jauniem notiesājošiem spriedumiem un paziņojumiem par informācijas atjauninājumiem *ECRIS* darbības 13 gadu periodā. Atbildes ietver atbildes uz pieprasījumiem, pieprasījumu noraidījumus un citas atbildes¹¹.

¹¹ Citas atbildes ir, piemēram, atbildes par vairākām atrastām personām vai par to, ka persona nav tās dalībvalsts valstspiederīgais, kurai iesniegts pieprasījums, utt.

Kopš 2017. gada ir radikāli mainījies paziņojumu par jauniem notiesājošiem spriedumiem, pieprasījumu un atbilžu uz pieprasījumiem skaits īpatsvars. 2016. gadā katrā no šīm trim kategorijām skaits bija gandrīz vienāds, proti, aptuveni 350 000 gadā katrā kategorijā,

savukārt 2019. un 2020. gadā informācijas **pieprasījumu skaits** un ar tiem saistīto **atbilžu** uz pieprasījumiem **skaits** trīsreiz pārsniedza paziņojumu skaitu un, visbeidzot, **2023. un 2024. gadā paziņojumu skaitu pārsniedza gandrīz pieckārt.**

Paziņojumu par jauniem notiesājošiem spriedumiem **skaits** 2020. gadā palielinājās līdz 340 000¹², 2021. gadā tas atkal samazinājās, bet pēc tam **līdz 2024. gada beigām stabilizējās diezgan zemā līmenī**, proti, aptuveni **260 000 paziņojumu gadā**, kas atbilst 2014. gada līmenim. Ņemot vērā dalībvalstu starpsavienojumu tīkla paplašināšanos un to, ka salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata periodu mazākam skaitam dalībvalstu bija problēmas paziņot par visiem jaunajiem notiesājošajiem spriedumiem¹³, šīs izmaiņas liecina, ka ir samazinājies citu dalībvalstu valstspiederīgos **notiesājošo spriedumu skaits.**

Turpretī **informācijas pieprasījumu** un ar tiem saistīto atbilžu **skaits pastāvīgi palielinājās (par 25 % kopš 2020. gada)** un **2024. gadā** katrā no šīm kategorijām kopumā sasniedza **1,2 miljonus**. Šis pieaugums nav tik dramatisks kā iepriekšējā atsaucē periodā¹⁴, kad notika lielas pārmaiņas *ECRIS* izmantošanā, proti, **informācijas apmaiņas gadījumu skaits ar kriminālprocesu nesaistītiem mērķiem trīsreiz pārsniedza apmaiņas gadījumu skaitu ar kriminālprocesu saistītiem mērķiem** (sīkāku informāciju sk. 2.8. iedaļā). Pastāvīgais pieprasījumu skaita pieaugums 13 *ECRIS* darbības gadu laikā ir arī pozitīva zīme tam, ka dalībvalstis arvien vairāk apzinās nepieciešamību izmantot sistēmu informācijas pieprasīšanai kriminālprocesa gaitā, lai varētu ņemt vērā iepriekšējus notiesājošus spriedumus, saskaņā ar Pamatlēmumu 2008/675/TI¹⁵.

➤ **Pēc pandēmijas ziņojumu apmaiņas gadījumu skaits atkal palielinājās, 2024. gadā sasniedzot 4,8 miljonus**

Pandēmijas periods, ar to saistītie ceļošanas ierobežojumi un *Brexit* izraisīja strauju ziņojumu skaita **samazināšanos** līdz 3,8 miljoniem 2021. gadā. 2022. gadā ziņojumu skaits atkal sāka stabili palielināties, **2024. gadā sasniedzot gandrīz 4,8 miljonus jeb vidēji 400 000 ziņojumu mēnesī. Kopš 2017. gada ir radikāli mainījies paziņojumu par jauniem notiesājošiem spriedumiem, pieprasījumu un atbilžu uz pieprasījumiem skaita īpatsvars, un informācijas pieprasījumu skaits 2024. gadā gandrīz pieckārt pārsniedza paziņojumu skaitu.**

2.3. Paziņojumu, pieprasījumu un atbilžu skaits dalījumā pa dalībvalstīm

Nākamajā diagrammā ir atainots nosūtīto pieprasījumu, atbilžu uz pieprasījumiem, paziņojumu par jauniem notiesājošiem spriedumiem un paziņojumu par informācijas atjauninājumiem kopējais skaits dalījumā pa dalībvalstīm piecu gadu laikā no 2020. gadalīdz 2024. gadam¹⁶.

¹² Iepriekš minēto palielināšanos galvenokārt izraisīja tas, ka Apvienotā Karaliste 2020. gadā pirms izstāšanās no *ECRIS* nosūtīja 95 000 uzkrātu iepriekš nenosūtītu paziņojumu (trīskārt pārsniedzot Apvienotās Karalistes ikgadējo paziņojumu skaitu).

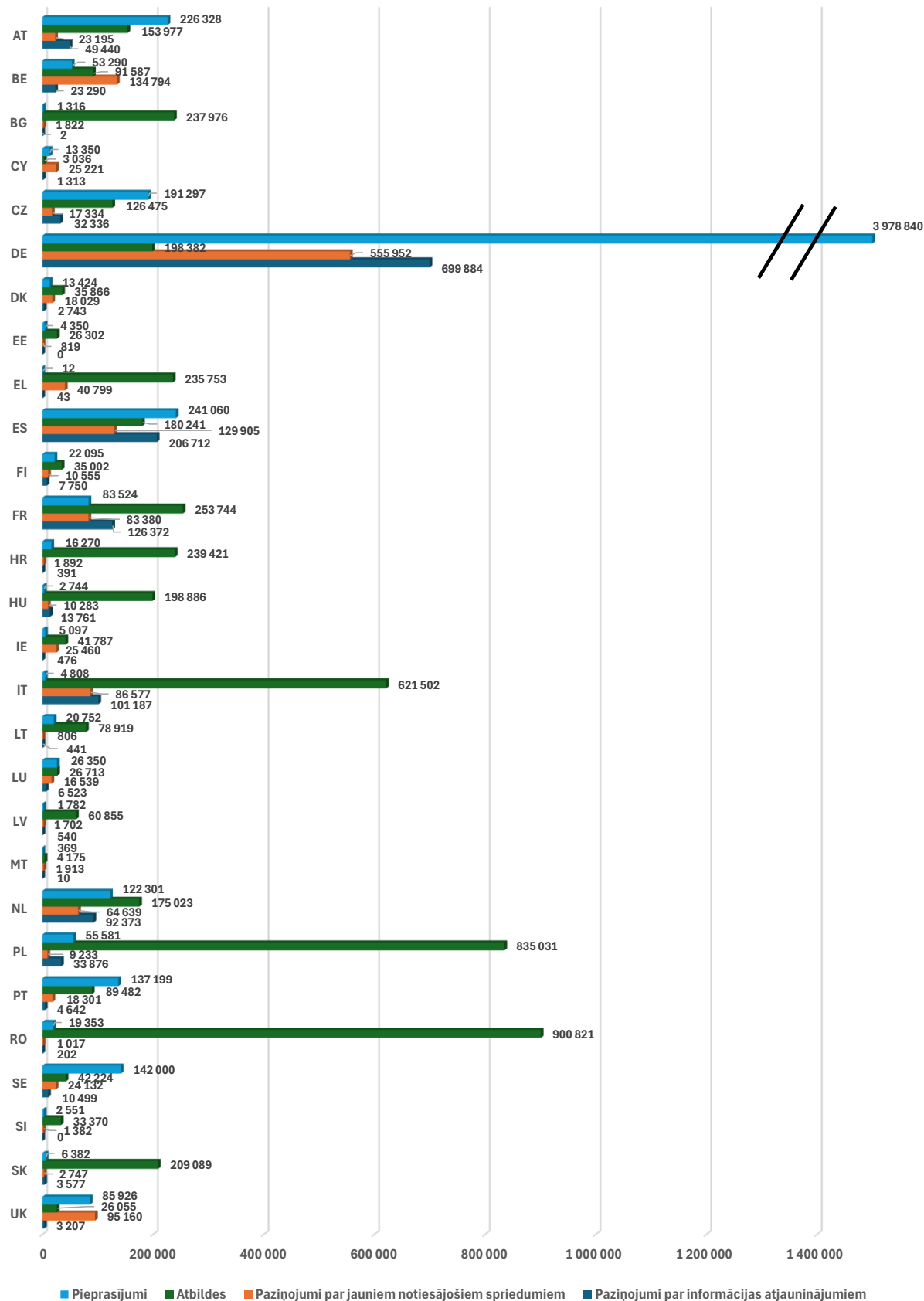
¹³ Kā norādīts 2.4. iedaļā.

¹⁴ 2017.–2019. gada periods, uz kuru attiecas otrais statistikas ziņojums.

¹⁵ OV L 220, 15.8.2008., 32. lpp.

¹⁶ Gada datus par šo periodu sk. *SWD* 2.2. iedaļā.

Pieprasījumu, atbilžu, paziņojumu par jauniem notiesājošiem spriedumiem un paziņojumu par atjauninājumiem kopējais skaits 2020.–2024. gadā dalījumā pa dalībvalstīm

Tāpat kā iepriekšējos gados visaktīvākās dalībvalstis šo četru ziņojumu veidu kopskaita ziņā bija Vācija (25 % no visiem šādiem ziņojumiem, ar kuriem notikusi apmaiņa), Polija (4,2 %), Rumānija (4,2 %), Itālija (3,7 %) un Spānija (3,5 %).

Skaitļi liecina par **būtiskām atšķirībām starp dalībvalstīm attiecībā uz ECRIS izmantošanu un darba slodzi**. Dažas dalībvalstis **pieprasa informāciju ievērojami biežāk, nekā tās saņem pieprasījumus** sniegt informāciju. Piemēram, Vācija 2020.–2024. gadā iesniedza gandrīz 4 miljonus pieprasījumu, bet saņēma tikai 198 000 pieprasījumu, savukārt Zviedrija nosūtīja 142 000 pieprasījumu un saņēma 42 200 pieprasījumu¹⁷. Turpretī vairākas citas dalībvalstis saņem **nozīmīgu skaitu pieprasījumu**, taču pašas nosūta mazāk pieprasījumu, piemēram, Rumānija (901 000 sniegtu atbilžu un 19 400 nosūtītu pieprasījumu), Polija (attiecīgi 835 000 un 55 600), Itālija (attiecīgi 622 000 un 4800)¹⁸. Citas dalībvalstis **nosūta lielu skaitu paziņojumu** par jauniem notiesājošiem spriedumiem nodarījuma izdarītāju valstspiederības dalībvalstīm, bet nosūta mazāk informācijas pieprasījumu, to vidū Beļģija (135 000 nosūtītu paziņojumu, 53 300 nosūtītu pieprasījumu), Itālija (86 600 paziņojumu, 4800 pieprasījumu) un Grieķija (40 800 paziņojumu, 12 pieprasījumu).

➤ **Būtiskas atšķirības starp dalībvalstīm attiecībā uz aktivitāti ECRIS ietvaros un darba slodzi**

Dažas dalībvalstis nosūta ievērojami vairāk **informācijas pieprasījumu nekā saņem** (Vācija, Zviedrija un Austrija), savukārt citas dalībvalstis saskaras ar **būtisku darba slodzi, atbildot uz šiem pieprasījumiem** (Rumānija, Polija, Itālija, Francija, Horvātija, Bulgārija un Grieķija). Dažu citu dalībvalstu (Beļģija, Itālija un Grieķija) darba slodzi galvenokārt rada tas, ka tās nosūta **daudz paziņojumu** par jauniem notiesājošiem spriedumiem nodarījuma izdarītāju valstspiederības dalībvalstīm.

2.4. Paziņojumi

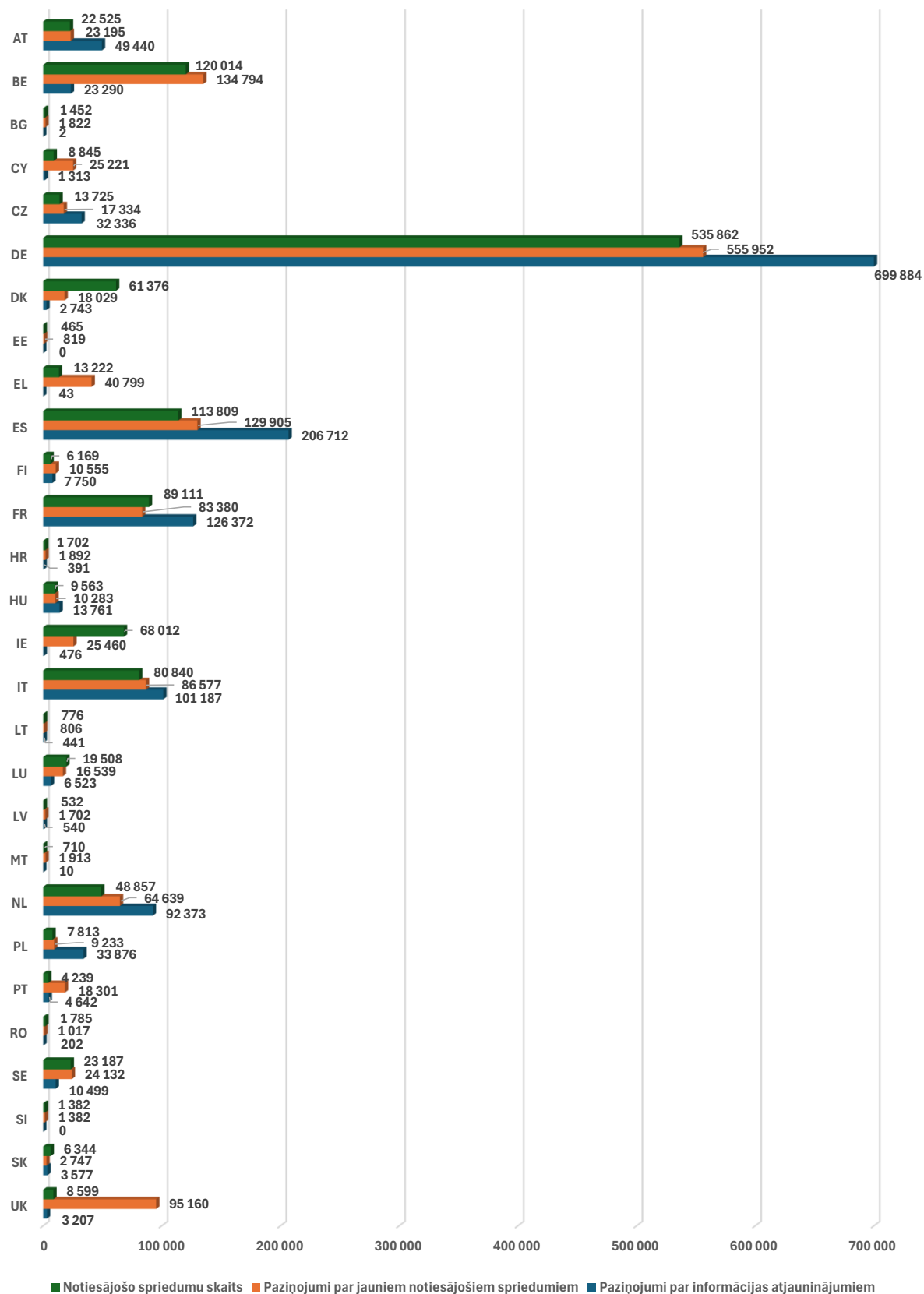
Nākamajā diagrammā ir parādīts kopējais citu dalībvalstu valstspiederīgos notiesājošo spriedumu skaits, attiecīgie paziņojumi par šiem notiesājošajiem spriedumiem un paziņojumi par informācijas atjauninājumiem, ko katra dalībvalsts nosūtījusi piecu gadu laikā no 2020.gada līdz 2024. gadam¹⁹.

¹⁷ Līdzīga situācija ir arī saistībā ar Austriju (226 300 nosūtītu pieprasījumu, 154 000 saņemtu pieprasījumu) un Čehiju (191 300 nosūtītu pieprasījumu, 126 500 saņemtu pieprasījumu).

¹⁸ Līdzīga situācija ir arī saistībā ar Franciju (254 000 sniegtu atbilžu, 83 500 nosūtītu pieprasījumu), Horvātiju (239 400 un 16 300), Bulgāriju (238 000 un 1300), Grieķiju (236 000 un 12), Slovākiju (209 000 un 6400) un Ungāriju (199 000 un 2700).

¹⁹ Gada datus par šo periodu sk. SWD 2.3. iedaļā.

Notiesājošo spriedumu un paziņojumu (par jauniem notiesājošiem spriedumiem un informācijas atjauninājumiem) kopējais skaits 2020.–2024. gadā dalījumā pa dalībvalstīm

Pārskata periodā dalībvalstīs tika pieņemti **1 270 000 jaunu notiesājošu spriedumu attiecībā pret citu dalībvalstu pilsoņiem** jeb vidēji **250 000 notiesājošu spriedumu gadā**. **Notiesājošo spriedumu skaits** 2020. gadā ievērojami samazinājās un kopš tā laika ir saglabājies tādā pašā līmenī, kā rezultātā ir samazinājies paziņojumu par jauniem notiesājošiem spriedumiem skaits.

Kopumā dalībvalstīs šajā periodā nosūtīja aptuveni **1,4 miljonus paziņojumu par jauniem notiesājošiem spriedumiem** un **1,4 miljonus paziņojumu par informācijas atjauninājumiem**.

Nosūtīto paziņojumu skaits dažādās dalībvalstīs ievērojami atšķirās – no 556 000 paziņojumu par jauniem notiesājošiem spriedumiem, ko nosūtīja Vācija, līdz 800 šādiem paziņojumiem, ko piecu gadu laikā nosūtīja Lietuva un Igaunija. Šīs atšķirības it īpaši skaidrojamas ar diviem faktoriem – valsts lielumu un citu dalībvalstu valstspiederīgos (citu ES dalībvalstu pilsoņus) notiesājošu spriedumu skaitu²⁰.

Aktīvākās dalībvalstis attiecībā uz paziņojumu par jauniem notiesājošiem spriedumiem nosūtīšanu bija Vācija (40 % no visiem šādiem paziņojumiem), Beļģija (9,6 %) un Spānija (9,3 %). **Paziņojumu par informācijas atjauninājumiem** īpatsvars ir līdzīgs – Vācija (49 %), Spānija (15 %) un Francija (9 %).

2020.–2024. gada pārskata periodā **paziņojumu par jauniem notiesājošiem spriedumiem un paziņojumu par informācijas atjauninājumiem attiecīgais īpatsvars svārstījās aptuveni 50 % apmērā**. Konkrētāk, 2024. gadā šie paziņojumi veidoja attiecīgi 51 % un 49 % (2019. gadā, kas ir atsauces gads, attiecīgi 58 % un 42 %). Būtu jānorāda, ka pirms 2018. gada informācijas atjauninājumi veidoja tikai aptuveni trešdaļu no visiem paziņojumiem. Pašreizējais **ievērojamais informācijas atjauninājumu skaita pieaugums** attiecībā uz daudzām dalībvalstīm būtu jāuzskata par pozitīvu zīmi, ka ir palielinājusies to izpratne par to, cik svarīgi ir paziņot par sākotnējo paziņojumu vēlākām izmaiņām.

Attiecīgais paziņojumu par jauniem notiesājošiem spriedumiem un paziņojumu par informācijas atjauninājumiem īpatsvars dažādās dalībvalstīs ievērojami atšķirās –sākot ar gadījumiem, kad atjauninājumu skaits bija četras reizes lielāks (Polijas gadījumā) vai vairāk nekā divas reizes lielāks (Austrijas un Čehijas gadījumā) nekā sākotnējo paziņojumu skaits, līdz gadījumiem, kad abu paziņojumu kategoriju īpatsvars bija aptuveni vienāds (Itālijas, Nīderlandes un Ungārijas gadījumā), un, visbeidzot, gadījumiem, kad atjauninājumi veidoja vien nelielu daļu no visiem paziņojumiem (Bulgārijas, Kipras, Grieķijas, Īrijas, Maltas un Rumānijas gadījumā). Vācijai, Spānijai un Francijai, kas pārskata periodā nosūtīja vislielāko paziņojumu kopskaitu, informācijas atjauninājumi veidoja attiecīgi aptuveni 56 %, 61 % un 60 %.

Attiecībā uz problēmām, kas konstatētas iepriekšējos statistikas ziņojumos attiecībā uz to, ka daudzas dalībvalstis nesūta paziņojumus par jauniem notiesājošiem spriedumiem vai informācijas atjauninājumiem vai ir nosūtījušas tikai dažus paziņojumus, **situācija 2020.–2024. gadā ievērojami uzlabojās gan to dalībvalstu skaita ziņā, kuras pilda savus pienākumus, gan informācijas paziņojumu skaita ziņā**.

Pirmkārt, visas dalībvalstis tagad nosūta paziņojumus par jauniem notiesājošiem spriedumiem, tomēr dažas joprojām neziņo par visiem notiesājošiem spriedumiem, kas

²⁰ Sk. Eurostat statistiku: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Non-national_population_by_group_of_citizenship_1_January_2024.png.

pieņemti to teritorijā, to vidū Dānija (43 300 nesniegtu paziņojumu; 70 % no notiesājošiem spriedumiem nav paziņoti), Īrija (attiecīgi 42 600; 63 %), Slovākija (3600; 57 %), Rumānija (800; 43 %) un Luksemburga (3000; 15 %). **Tā rezultātā šie notiesājošie spriedumi nav reģistrēti attiecīgajā valstspiederības dalībvalstī.**

No otras puses, lielākajā daļā dalībvalstu²¹ **ir novērota jauna tendence** – nosūtīto paziņojumu par jauniem notiesājošiem spriedumiem skaits ievērojami pārsniedz notiesājošo spriedumu faktisko skaitu. Tas var būt saistīts ar to, ka dalībvalstis paziņoja iepriekšējos gados uzkrātos nepaziņotos notiesājošos spriedumus.

Otrkārt, divas dalībvalstis (Igaunija un Slovēnija) **nenosūtīja nevienu** iepriekšējo paziņojumu informācijas atjauninājumu, un vēl četras dalībvalstis ir nosūtījušas **nelielu skaitu** informācijas atjauninājumu, proti, Bulgārija (2), Grieķija (43), Īrija (476) un Malta (10). Ja notiesājošo spriedumu pieņemusī dalībvalsts nav nosūtījusi informācijas atjauninājumus, valstspiederības dalībvalsts apstrādā un izplata neuzticamu informāciju, kas nav aktuāla²².

- **Kopš pandēmijas ES ir samazinājies notiesājošu spriedumu skaits, kā rezultātā ir samazinājies paziņojumu skaits**

Citu dalībvalstu pilsoņus notiesājošo spriedumu skaits 2020. gadā ievērojami samazinājās no vairāk nekā 320 000 notiesājošu spriedumu iepriekšējos gados līdz **250 000 notiesājošu spriedumu** gadā un kopš tā laika ir saglabājis šādā līmenī, kā rezultātā **samazinājās paziņojumu** par jauniem notiesājošiem spriedumiem skaits. 2024. gadā paziņojumu kopējais skaits samazinājās līdz **260 000**, kas atbilst 2014. gadā reģistrētajam skaitam.

- **Visas dalībvalstis nosūta paziņojumus par jauniem un uzkrātiem iepriekš nenosūtītiem notiesājošiem spriedumiem, taču joprojām nepaziņo par visiem notiesājošiem spriedumiem**

Salīdzinājumā ar iepriekšējiem pārskata periodiem **situācija 2020.–2024. gadā ievērojami uzlabojās**, un tagad visas dalībvalstis nosūta paziņojumus par jauniem notiesājošiem spriedumiem. Turklāt lielākajai daļai no tām paziņoto notiesājošu spriedumu skaits ievērojami pārsniedza jaunu notiesājošo spriedumu faktisko skaitu minētajā laikposmā, un tas liecina, ka tās **paziņoja** iepriekšējos gados **uzkrātos nepaziņotos notiesājošos spriedumus**.

Tomēr dažas dalībvalstis joprojām **nezina par visiem notiesājošiem spriedumiem, kas pieņemti to teritorijā** (Dānija, Īrija, Luksemburga, Slovākija un Rumānija).

- **Neraugoties uz pozitīvo tendenci, ka informācijas atjauninājumu skaits pieaug, daudzi atjauninājumi joprojām netiek paziņoti**

Paziņojumu par informācijas atjauninājumiem skaits nemitīgi palielinājās, 2024. gadā sasniedzot 254 000. Informācijas atjauninājumi veidoja **pusi no visiem** nosūtītajiem paziņojumiem (2019. gadā – 42 %). Lai gan ievērojami vairāk dalībvalstu sūta iepriekšējo paziņojumu informācijas atjauninājumus, **dažas joprojām vispār nesūta atjauninājumus** (Igaunija un Slovēnija) vai sūta **tikai nedaudzus** (Bulgārija, Grieķija, Īrija un Malta).

²¹ Beļģija, Bulgārija, Kipra, Čehija, Vācija, Igaunija, Grieķija, Spānija, Somija, Horvātija, Ungārija, Itālija, Latvija, Malta, Nīderlande, Polija, Portugāle, Zviedrija un Apvienotā Karaliste.

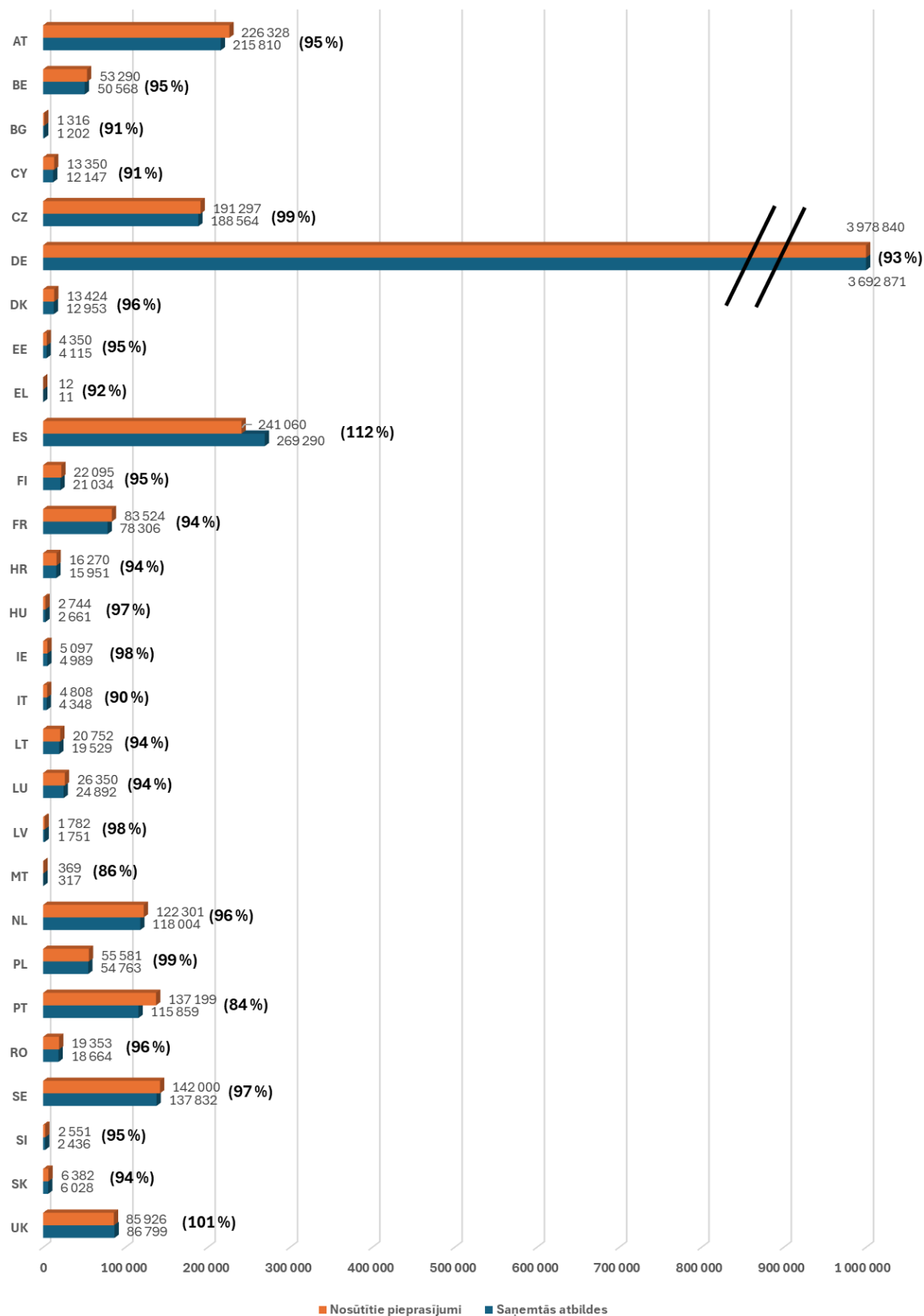
²² Atsevišķu dalībvalstu statistikas datu par notiesājošiem spriedumiem un paziņojumiem detalizētu analīzi sk. SWD 3. iedaļā.

2.5. Informācijas pieprasījumi

Nākamajā diagrammā ir salīdzināts katras dalībvalsts nosūtīto informācijas pieprasījumu kopējais skaits 2020.–2024. gadā ar saņemto atbilžu skaitu un norādīta to pieprasījumu procentuālā daļa, uz kuriem ir saņemta atbilde²³.

²³ Gada datus par šo periodu sk. *SWD* 2.4. iedaļā.

Nosūtīto pieprasījumu un saņemto atbilžu kopējais skaits
2020.–2024. gadā dalījumā pa dalībvalstīm

Laikposmā no 2020. gada līdz 2024. gadam tika izdoti gandrīz **5,5 miljoni informācijas pieprasījumu**. Kā minēts 2.2. iedaļā, **informācijas pieprasījumu skaits** gadā kopš 2020. gada **ir palielinājies par 25 %, 2024. gadā sasniedzot 1,2 miljonus**.

Izdoto pieprasījumu skaits dažādās dalībvalstīs ievērojami atšķirās – no gandrīz 4 miljoniem pieprasījumu, ko nosūtīja Vācija, līdz tikai 12 pieprasījumiem, ko nosūtīja Grieķija. Galvenie faktori, kas izskaidro šīs atšķirības, ir attiecīgajā dalībvalstī dzīvojošo citu dalībvalstu valstspiederīgo skaits un valsts tiesību akti, kuros noteikti pienākumi uzrādīt sodāmības reģistra izziņas.

Tāpat kā iepriekšējos gados **aktīvākā dalībvalsts izdoto pieprasījumu ziņā bija Vācija (73 % no visiem pieprasījumiem 2020.–2024. gadā)**, kam sekoja Spānija (4,4 %) un Austrija (4,1 %)²⁴. Vislielākais pieprasījumu skaita pieaugums tika novērots Zviedrijā un Rumānijā, kuras 2024. gadā nosūtīja piecreiz vairāk pieprasījumu nekā 2019. gadā, kā arī Beļģijā un Spānijā, kur nosūtīto pieprasījumu skaits gandrīz trīskāršojās.

Neraugoties uz pieprasījumu skaita pieaugumu kopumā, iepriekšējos statistikas ziņojumos norādītā problēma joprojām pastāv – dažas **dalībvalstis nenosūta gandrīz nevienu pieprasījumu** (Grieķija) vai **nosūta nelielu skaitu pieprasījumu** attiecībā pret tajās dzīvojošo citu ES dalībvalstu pilsoņu skaitu (Bulgārija, Igaunija, Ungārija, Īrija, Itālija, Latvija, Malta un Slovēnija)²⁵. Turklāt 2020.–2024. gadā **nosūtīto pieprasījumu skaits** Francijā, Īrijā un Itālijā **ievērojami samazinājās** salīdzinājumā ar 2019. gada atsaucēs datiem. Tā rezultātā varētu rasties situācija, ka krimināltiesas pieņem spriedumus, nezinot par notiesājošiem spriedumiem citās dalībvalstīs, un tas ir pretrunā Pamatlēmumā 2008/675/TI izvirzītajām prasībām. Turklāt samazināsies preventīvā ietekme, kas ir sodāmības reģistru izziņu lūgšanai saistībā ar citiem mērķiem, nevis kriminālprocesu, piemēram, saistībā ar pārbaudēm pirms pieņemšanas darbā.

Sīkāku analīzi un **pieprasījumu sadalījumu pa kriminālprocesa un citiem mērķiem** sk. 2.8. iedaļā.

Iepriekš minētie dati arī liecina, ka **ne uz visiem informācijas pieprasījumiem tiek sniegta atbilde** (sk. arī 2.6. iedaļu). No dalībvalstīm, kas nosūtīja visvairāk pieprasījumu, pārskata periodā netika sniegta atbilde uz 7 % Vācijas pieprasījumu (286 000), 5 % Austrijas pieprasījumu (10 500) un 15 % Portugāles pieprasījumu (21 300). Turpretī attiecībā uz Spāniju šajā periodā saņemto atbilžu skaits pārsniedza 11 % no tās pieprasījumu skaita, ko, iespējams, var izskaidrot ar to, ka tika saņemtas atbildes no citām dalībvalstīm uz iepriekš uzkrātiem neatbildētiem pieprasījumiem.

²⁴ Tām seko Čehija (3,5 % no visiem 2020.–2024. gadā nosūtītajiem pieprasījumiem), Zviedrija (2,6 %), Portugāle (2,5 %) un Nīderlande (2,2 %).

²⁵ Bulgārija 2020.–2024. gadā kopumā nosūtīja 1300 pieprasījumu, savukārt Igaunija nosūtīja 4350, Ungārija – 2700, Īrija – 5100, Itālija – 4800, Latvija – 1800, Malta – 370 un Slovēnija – 2500.

➤ **Informācijas pieprasījumu skaits sasniedza 1,2 miljonus, lēni, bet pastāvīgi palielinoties**

Gada laikā saņemto informācijas pieprasījumu skaits kopš 2020. gada ir pastāvīgi palielinājies, pieaugot par 25 % un 2024. gadā sasniedzot 1,2 miljonus. Tomēr šis pieaugums nav bijis tik dramatisks kā iepriekšējā pārskata periodā.

Izdoto pieprasījumu skaits dažādās dalībvalstīs joprojām ievērojami atšķirās – no 4 miljoniem pieprasījumu, ko nosūtīja Vācija (73 % no visiem pieprasījumiem), līdz tikai 12 pieprasījumiem, ko piecu gadu pārskata periodā nosūtīja Grieķija.

➤ **ECRIS joprojām ne vienmēr izmanto, lai pieprasītu informāciju par iepriekšēju sodāmību**

Neraugoties uz pieprasījumu kopējā skaita pieaugumu, iepriekšējos statistikas ziņojumos norādītā problēma joprojām pastāv un galvenokārt skar **tās pašas dalībvalstis** – dažas dalībvalstis nenosūta gandrīz nevienu pieprasījumu (Grieķija) vai nosūta nelielu skaitu pieprasījumu attiecībā pret tajās dzīvojošo citu ES dalībvalstu pilsoņu skaitu (Bulgārija, Igaunija, Ungārija, Īrija, Itālija, Latvija, Malta un Slovēnija).

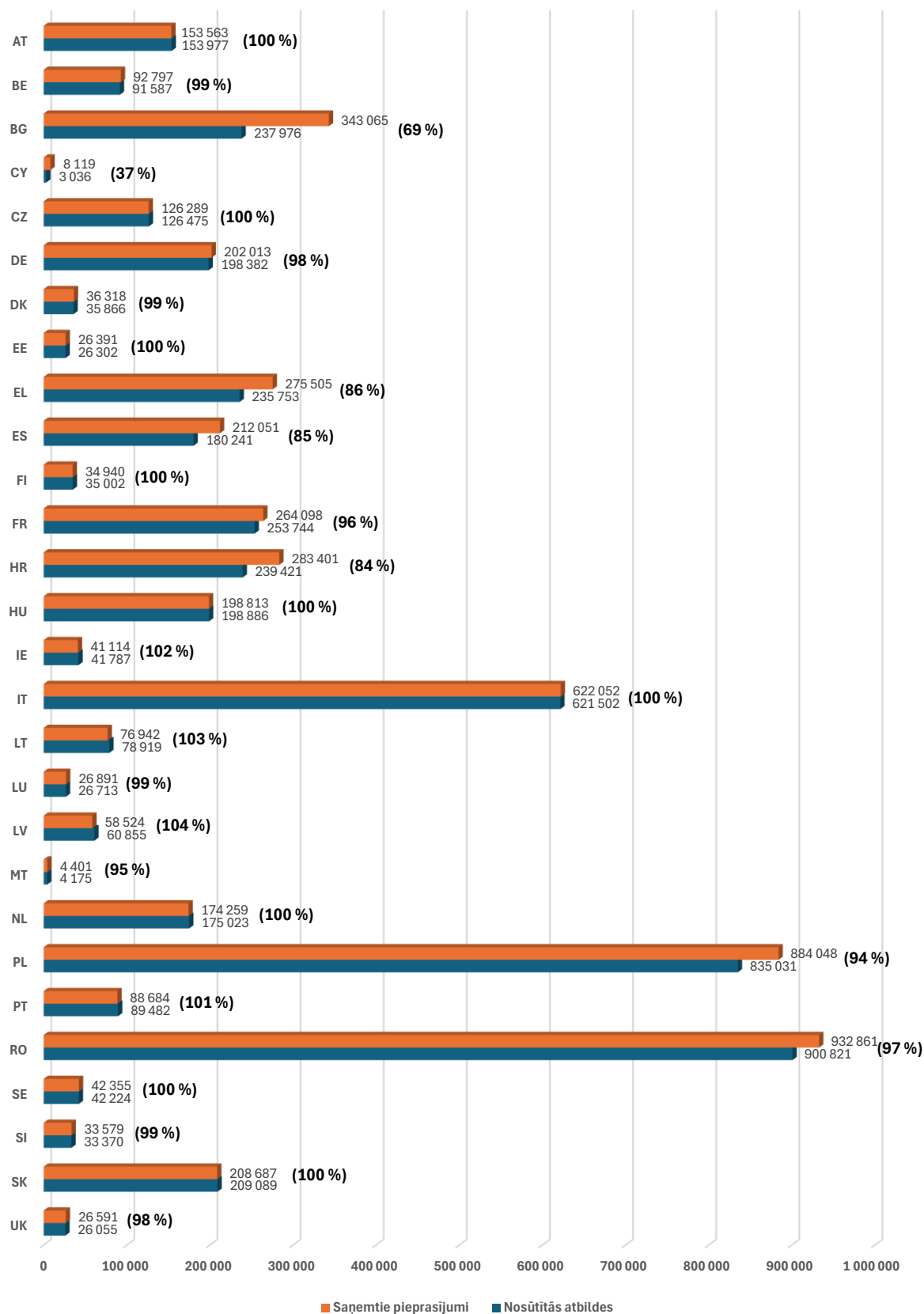
Vairākas dalībvalstis izmanto **ECRIS tikai vai gandrīz tikai kriminālprocesa vajadzībām** (Beļģija, Horvātija, Ungārija, Īrija, Itālija, Luksemburga, Slovēnija un Slovākija). Citas dalībvalstis pieprasa informāciju **gandrīz tikai ar kriminālprocesu nesaistītiem mērķiem** (Čehija, Kipra, Grieķija un Spānija).

2.6. Atbildes uz pieprasījumiem

Nākamajā diagrammā ir parādīts katras dalībvalsts nosūtīto atbilžu kopējais skaits un īpatsvars 2020.–2024. gadā salīdzinājumā ar attiecīgo saņemto informācijas pieprasījumu skaitu²⁶.

²⁶ Gada datus par šo periodu sk. SWD 2.5. iedaļā.

Saņemto pieprasījumu un nosūtīto atbilžu kopējais skaits
2020.–2024. gadā dalījumā pa dalībvalstīm

Dalībvalstis 2020.–2024. gadā kopumā nosūtīja gandrīz **5,2 miljonus atbilžu uz informācijas pieprasījumiem**. Šajā laikposmā saņemto pieprasījumu skaits dažādās dalībvalstīs ievērojami atšķīrās – no 933 000 pieprasījumu, ko saņēma Rumānija, un 884 000 pieprasījumu, ko saņēma Polija, līdz 4400 pieprasījumiem, ko saņēma Malta. Šīs atšķirības it īpaši skaidrojamas ar diviem faktoriem – kopējo iedzīvotāju skaitu dalībvalstī un dalībvalsts to valstspiederīgo skaitu, kuri dzīvo citās dalībvalstīs.

Dalībvalstis, kas piecu gadu pārskata periodā **atbildēja uz lielāko pieprasījumu skaitu** absolūtā izteiksmē (t. i., ne vienmēr lielāko pieprasījumu skaitu attiecībā pret saņemto pieprasījumu skaitu), bija Rumānija (901 000 atbilžu jeb 17,5 % no visām atbildēm, kas nosūtītas, izmantojot *ECRIS*), Polija (835 000 jeb 16 %) un Itālija (621 000 jeb 12 %)²⁷.

Lai gan visas dalībvalstis kopumā atbild uz pieprasījumiem, 2020.–2024. gadā joprojām **netika saņemtas atbildes uz 317 000 informācijas pieprasījumu**. Vesela trešdaļa dalībvalstu nosūtīja mazāk atbilžu nekā saņemto pieprasījumu skaits, un vidēji aptuveni **5,8 % pieprasījumu palika bez atbildes, kas ir vairāk nekā 2019. gadā un 2016. gadā (attiecīgi 4,1 % un 3,6 %)**. Šī pieaugošā tendence nepildīt pienākumu atbildēt uz informācijas pieprasījumiem ir satraucoša, ņemot vērā tās iespējami traģiskās sekas.

No dalībvalstīm, kas saņēma visvairāk pieprasījumu, Bulgārija neatbildēja uz 31 % saņemto pieprasījumu (105 000), Horvātija – uz 15,5 % pieprasījumu (44 000), Spānija – 15 % (39 800), Grieķija – 14 % (39 800), Polija – 5,5 % (49 000), Francija – 4 % (10 400) un Rumānija – uz 3,4 % pieprasījumu (32 000). Itālijai, kas saņēma trešo lielāko pieprasījumu skaitu, izdevās atbildēt gandrīz uz visiem pieprasījumiem.

Dalībvalsts **ar vislielāko neatbildēto pieprasījumu īpatsvaru** bija Kipra (62 % no saņemtajiem pieprasījumiem). Turpretī Latvijā, Lietuvā, Īrijā un Portugālē šajā periodā nosūtīto atbilžu skaits pārsniedza saņemto pieprasījumu skaitu par 1–4 %, ko, iespējams, var skaidrot ar uzkrāto iepriekš nesniegto atbilžu nosūtīšanu. Atsevišķu dalībvalstu statistikas datu par atbildēm uz pieprasījumiem detalizētu analīzi sk. *SWD* 3. iedaļā.

➤ **Arvien lielāks skaits neatbildētu informācijas pieprasījumu**

Lai arī kopumā visas dalībvalstis atbild uz pieprasījumiem, **2020.–2024. gadā uz 317 000 informācijas pieprasījumu atbildes netika sniegtas**. Tas atbilst **5,8 % no visiem pieprasījumiem**, kas ir vairāk nekā 2019. gadā, kad šis īpatsvars bija 4,1 %. Pieaugošā tendence nepildīt pienākumu atbildēt uz informācijas pieprasījumiem ir satraucoša, ņemot vērā tās iespējami traģiskās sekas. Dalībvalstis, kurās to saņemto pieprasījumu īpatsvars, uz kuriem netika sniegtas atbildes, bija vislielākais, ir Kipra, Bulgārija, Horvātija, Spānija un Grieķija.

2.7. Atbildes, kas netika sniegtas tiesību aktos noteiktajā termiņā

Vēl viena problēma, kas atkārtojas, ir nespēja atbildēt uz pieprasījumiem tiesību aktos noteiktajos termiņos²⁸. Turpmākajās diagrammās ir sniegts pārskats par visām dalībvalstīm attiecībā uz to atbilžu kopējo skaitu un īpatsvaru, kas 2020.–2024. gadā nosūtītas pēc tiesību

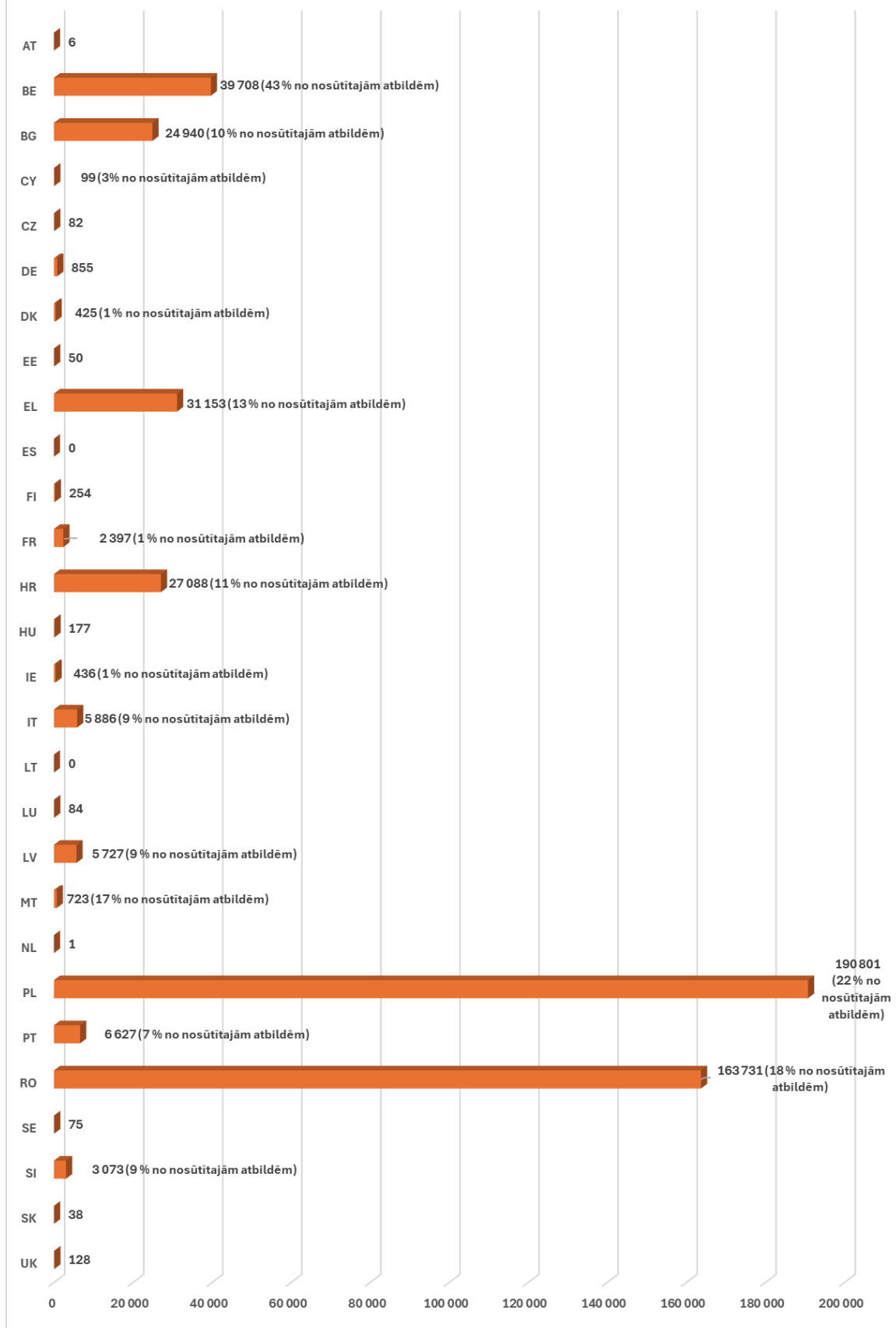
²⁷ Tām sekoja vairākas dalībvalstis, kuras katra sniedza aptuveni 5 % no visām atbildēm, kas nosūtītas, izmantojot *ECRIS*, proti, Francija (254 000 nosūtītu atbilžu), Horvātija (239 000), Bulgārija (238 000) un Grieķija (235 800).

²⁸ Sk. 1.2. iedaļu iepriekš.

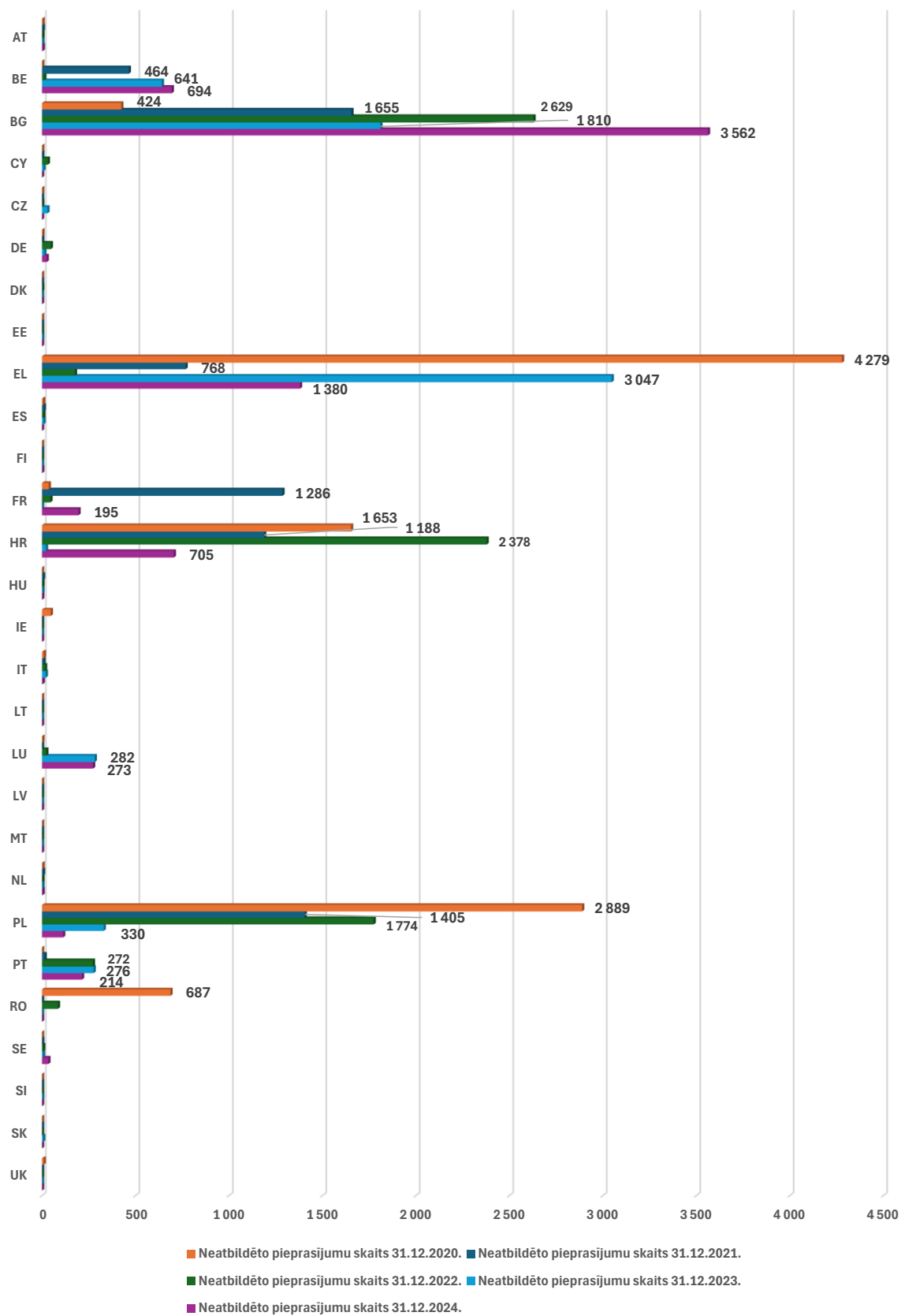
aktos noteiktajiem termiņiem, un pārskats par katra kalendārā gada beigās reģistrētajiem pieprasījumiem, kuriem beidzies atbildes sniegšanas termiņš²⁹.

²⁹ Sīkāku informāciju sk. *SWD* – gada dati par atbildēm, kas nosūtītas pēc tiesību aktos noteiktā termiņa, ir sniegti 2.6. iedaļā, savukārt atsevišķu dalībvalstu statistika par novēlotām atbildēm ir sniegta 3. iedaļā.

Kopējais pēc termiņa nosūtīto atbilžu skaits
2020.–2024. gadā dalījumā pa dalībvalstīm

Neatbildēto pieprasījumu skaits katra gada pēdējā dienā dalījumā pa dalībvalstīm

Pēc tiesību aktos noteiktā termiņa 2020.–2024. gadā tika nosūtītas vairāk nekā 500 000 atbilžu, kas ir 9,7 % no minētajā periodā nosūtīto atbilžu kopējā skaita. Turklāt bija reģistrēti **38 000 pieprasījumu, kuriem bija beidzies atbildes sniegšanas termiņš, t. i., 0,7 % no visiem pieprasījumiem.**

Šie skaitļi liecina, ka atbilžu uz pieprasījumiem sniegšanas savlaicīgums ir **būtiski uzlabojies**. Salīdzinājumā ar 2019. gada atsaucē datiem³⁰ **novēloto atbilžu skaits samazinājās uz pusi, un to pieprasījumu skaits, kuriem beidzies termiņš, saruka vairāk nekā piekārtīgi.**

Neraugoties uz to, ka kopumā ir samazinājies to atbilžu skaits, saistībā ar kurām nav ievēroti tiesību aktos noteiktie termiņi, vairākās dalībvalstīs joprojām pastāv novēloti sniegtu atbilžu problēma, uz ko tika norādīts jau iepriekšējos statistikas ziņojumos. Lielākajai daļai dalībvalstu novēloti sniegtu atbilžu rādītājs joprojām ir mazāks par 0,5 %, savukārt **grūtības ievērot termiņus galvenokārt skāra tās dalībvalstis, kuras saskārās ar milzīgu informācijas pieprasījumu skaitu**³¹ (Polija – 2020.–2024. gadā 22 % no atbildēm jeb 190 800 atbilžu tika nosūtītas novēloti, Rumānija (attieciņi 18 % jeb 163 700), Grieķija (13 %; 31 200), Horvātija (11 %; 27 000), Bulgārija (10 %; 24 900), Itālija (9 %; 5900), taču arī vairākas citas dalībvalstis (Beļģija (43 %; 39 700), Malta (17 %; 700), Latvija (9 %; 5700), Slovēnija (9 %; 3000), Portugāle (7 %; 6600)).

Problēma ar pieprasījumiem, **kuriem bija beidzies atbildes sniegšanas termiņš**, kā rezultātā atbildes tika sniegtas novēloti vai vispār netika sniegtas, **bija nenozīmīga**. Tā attiecās uz 3,5 % pieprasījumu Grieķijā (9600 pieprasījumu, kam beidzies termiņš), 3 % pieprasījumu Bulgārijā (10 100), 2 % pieprasījumu Horvātijā (5900), 2 % pieprasījumu Beļģijā (1800), 2 % pieprasījumu Luksemburgā (600), 1 % pieprasījumu Polijā (6500) un 1 % pieprasījumu Francijā (1600).

➤ **Ievērojami uzlabojumi atbilžu uz pieprasījumiem sniegšanā noteiktajā termiņā**
Salīdzinājumā ar 2019. gada atsaucē datiem **novēlotu atbilžu skaits 2020.–2024. gada periodā samazinājās uz pusi, un to pieprasījumu skaits, kuriem bija beidzies atbildes sniegšanas termiņš, samazinājās vairāk nekā piekārtīgi.** Tomēr **pēc tiesību aktos noteiktā termiņa tika nosūtītas 500 000 atbilžu (9,7 % no kopējā atbilžu skaita), un bija reģistrēti 38 000 pieprasījumu, kuriem beidzies atbildes sniegšanas termiņš (0,7 % no visiem pieprasījumiem).**

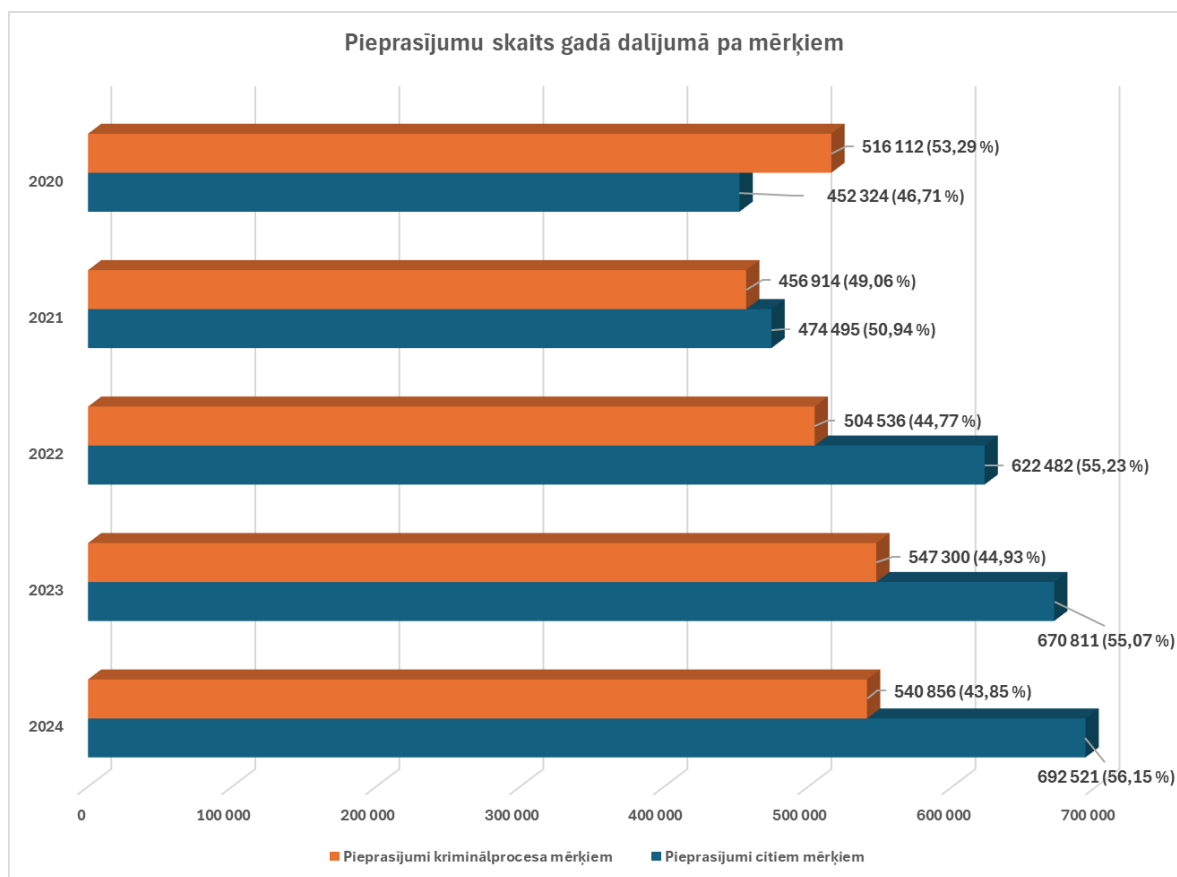
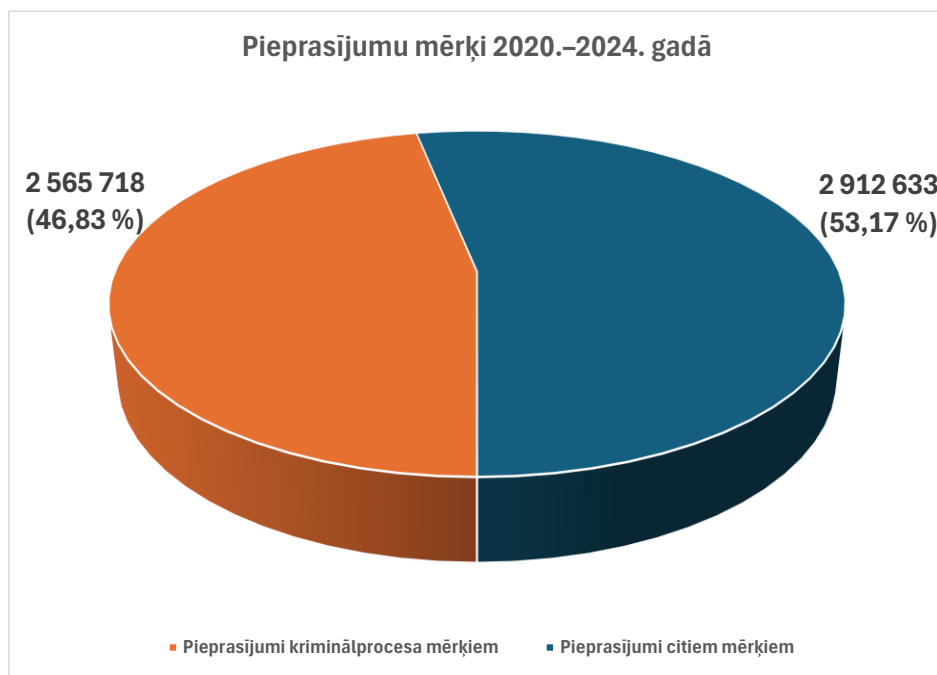
Novēlotas atbildes sniegšanas problēma galvenokārt skāra dalībvalstis, kuras saskārās ar milzīgu informācijas pieprasījumu skaitu (Polija, Rumānija, Grieķija, Horvātija, Bulgārija un Itālija), taču arī citas valstis (Beļģija un Malta).

2.8. Pieprasījumi kriminālprocesa mērķiem un saistībā ar citiem mērķiem

Turpmākajās diagrammās ir attēlots kriminālprocesa mērķiem iesniegto pieprasījumu un citiem mērķiem iesniegto pieprasījumu attiecīgais īpatsvars 2020.–2024. gada pārskata periodā kopumā un gadā.

³⁰ 190 000 novēlotu atbilžu (18,4 % no visām atbildēm); 42 000 pieprasījumu, kuriem beidzies atbildes sniegšanas termiņš.

³¹ Izņemot Franciju.

Daudzus gadus tādu pieprasījumu īpatsvars, kas iesniegti ar kriminālprocesu nesaistītiem mērķiem, bija vidēji 20 % no visiem pieprasījumiem. Kā minēts iepriekš, **2019. gadā** notika būtiskas pārmaiņas sistēmas izmantošanā, jo to sāka izmantot vienlīdz bieži gan saistībā ar kriminālprocesu, gan saistībā ar citiem mērķiem (50/50 %).

Šī tendence turpinājās arī turpmākajos gados, un **2024. gadā** pieprasījumi ar kriminālprocesu nesaistītiem mērķiem sasniedza **56 %** no visiem pieprasījumiem, t. i.,

692 500 pieprasījumu. **Kriminālprocesa mērķiem iesniegto pieprasījumu skaits** saglabājās stabils, proti, aptuveni **540 000**.

Ar kriminālprocesa nesaistītiem mērķiem iesniegto pieprasījumu skaita palielināšanos galvenokārt izraisīja tādu **pieprasījumu skaita lielais pieaugums, kas saistīti ar pieņemšanu darbā** profesionālai vai organizētai brīvprātīgai darbībai, kurā ir tieša un regulāra saskarsme ar bērniem, saskaņā ar **Direktīvu 2011/93/ES**³². Kopumā **2024. gadā** tika nosūtīti **233 400** šādu pieprasījumu, kas ir ievērojami vairāk nekā 2019. gadā nosūtītie 115 000 pieprasījumu. Otrs veicinošais faktors bija **administratīviem mērķiem iesniegto vispārējo pieprasījumu skaita gandrīz divkārtšais pieaugums** salīdzinājumā ar 2019. gadu – 2024. gadā tika saņemti 34 100 šādu pieprasījumu. Treškārt, ar **nodarbinātības pārbaudēm** saistīto pieprasījumu skaits 2024. gadā bija **septiņreiz** lielāks nekā 2019. gadā, proti, 14 000. **To pieprasījumu skaits gadā, ko personas iesniegušas par savu sodāmību,** kopš 2019. gada ir saglabājies gandrīz tādā pašā līmenī, proti, **380 400 pieprasījumu**.

Dalībvalsts, kas galvenokārt noteica ar kriminālprocesa nesaistītiem mērķiem iesniegtu pieprasījumu skaita pieaugumu, bija **Vācija**, kura 2020.–2024. gadā nosūtīja gandrīz **2 miljonus šādu pieprasījumu (68 % no visiem pieprasījumiem citiem mērķiem)**.

Lielāko daļu ar kriminālprocesa nesaistītiem mērķiem iesniegto pieprasījumu 2024. gadā joprojām iesniedza **personas, kuras vēlējās iegūt informāciju par savu sodāmību**, proti, **55 % no pieprasījumiem ar kriminālprocesa nesaistītiem mērķiem** un 31 % no visiem nosūtītajiem pieprasījumiem. Tomēr šādu pieprasījumu īpatsvars samazinājās salīdzinājumā ar 70 % atsaucē gadā (2019. gadā). Otrais lielākais pieprasījumu skaits bija saistīts ar **pieņemšanu darbā saskaņā ar Direktīvu 2011/93/ES (34 % pieprasījumu ar kriminālprocesa nesaistītiem mērķiem**³³; 22 % 2019. gadā). Vispārīgo pieprasījumu īpatsvars **administratīviem mērķiem** palielinājās no 3,8 % pieprasījumu ar kriminālprocesa nesaistītiem mērķiem 2019. gadā līdz **5 %** 2024. gadā (un 3 % no visiem pieprasījumiem), kas ir trešais lielākais īpatsvars. Pieprasījumu skaits saistībā ar **citas valstspiederības iegūšanu** 2024. gadā bija četras reizes lielāks nekā 2019. gadā, un tas bija ceturtais lielākais īpatsvars – **2,5 %** (17 400). Visbeidzot, pieprasījumi, kas saistīti ar **pārbaudēm pirms pieņemšanas darbā**, veidoja **2 %** no pieprasījumiem ar kriminālprocesa nesaistītiem mērķiem³⁴.

Tā kā **pieprasījumu mērķa kategoriju izmantošana**, pieprasot informāciju *ECRIS*, dažādās dalībvalstīs ievērojami atšķiras, no pašreizējās statistikas nav iespējams izdarīt pārliecinošus secinājumus par pieprasījumu skaitu katrā **apakškategorijā**. Dažas dalībvalstis tā vietā, lai norādītu konkrēto pieprasījuma mērķi, parasti izmanto tikai vispārīgas pieprasījumu kategorijas, piemēram, “administratīvs mērķis” vai “pārbaude pirms pieņemšanas darbā”.

³² Direktīva 2011/93/ES par seksuālas vardarbības pret bērniem, bērnu seksuālas izmantošanas un bērnu pornogrāfijas apkarošanu (OV L 335, 17.12.2011., 1. lpp.).

³³ 19 % no visiem iesniegtajiem pieprasījumiem.

³⁴ Sīkāku informāciju par pieprasījumu skaitu dalījumā pa dažādām mērķu kategorijām 2020.–2024. gadā sk. *SWD* 2.7. sadaļā.

Statistikas dati arī liecina, ka **vairākas dalībvalstis izmanto *ECRIS* tikai vai gandrīz tikai kriminālprocesa mērķiem** (Beļģija – 100 % no pieprasījumiem; Ungārija un Slovēnija – 99 %; Horvātija un Luksemburga – 96 %; Īrija – 93 %; Itālija – 91 %; Slovākija – 86 %). Savukārt dažas citas dalībvalstis pieprasa informāciju **gandrīz tikai ar kriminālprocesa nesaistītiem mērķiem** (Spānija – 97 % no pieprasījumiem; Grieķija – 93 %; Čehija – 88 %; Kipra – 97 % no pieprasījumiem 2022. un 2024. gadā). Abas šīs tendences nosaka būtiskas informācijas trūkumu, kam var būt traģiskas sekas.

➤ ***ECRIS* biežāk izmanto ar kriminālprocesa nesaistītiem mērķiem, nevis kriminālprocesa mērķiem!**

Būtiskas izmaiņas *ECRIS* izmantošanā sākās 2019. gadā, jo sistēma arvien biežāk tika izmantota ar kriminālprocesa nesaistītiem mērķiem (piemēram, pārbaudei pirms pieņemšanas darbā, pieprasījumiem par savu sodāmību utt.). 2024. gadā šie pieprasījumi sasniedza **56 % no visiem nosūtītajiem pieprasījumiem, t. i., 692 500 pieprasījumu.**

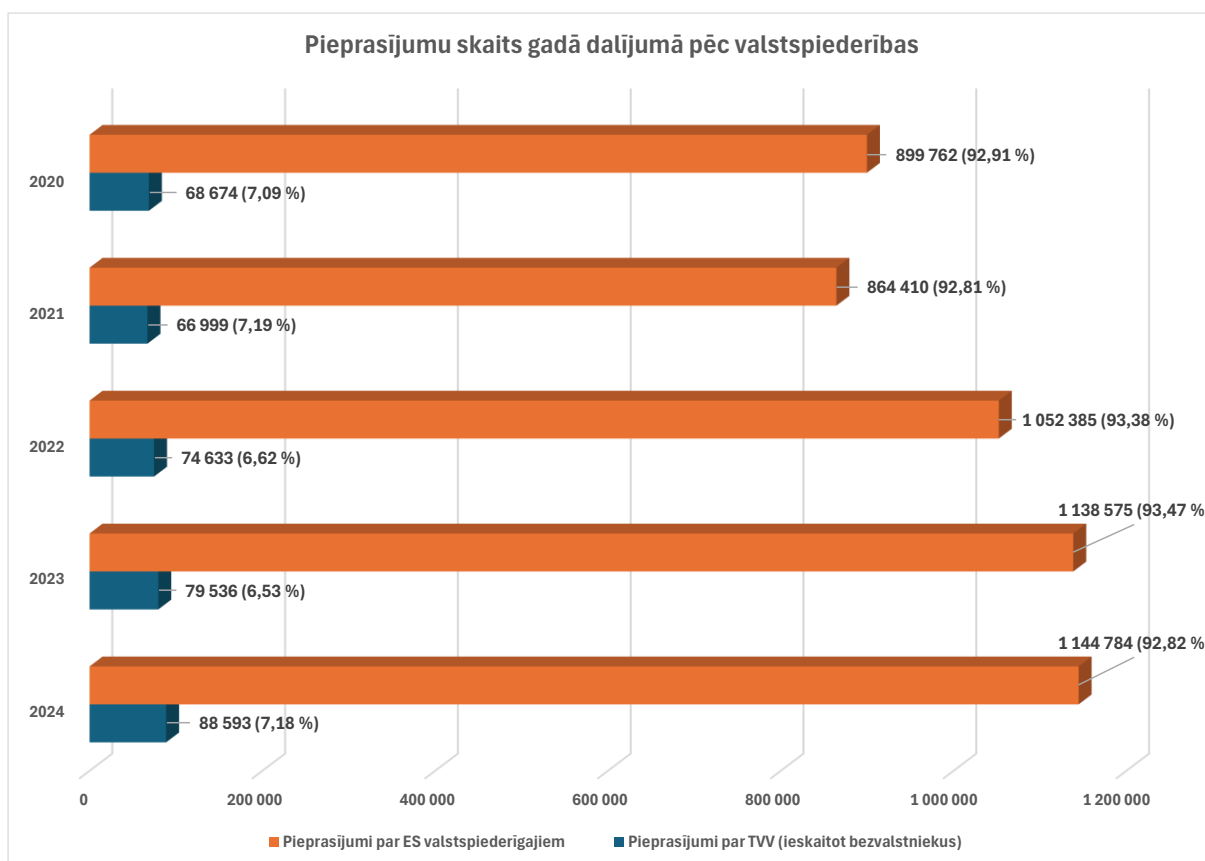
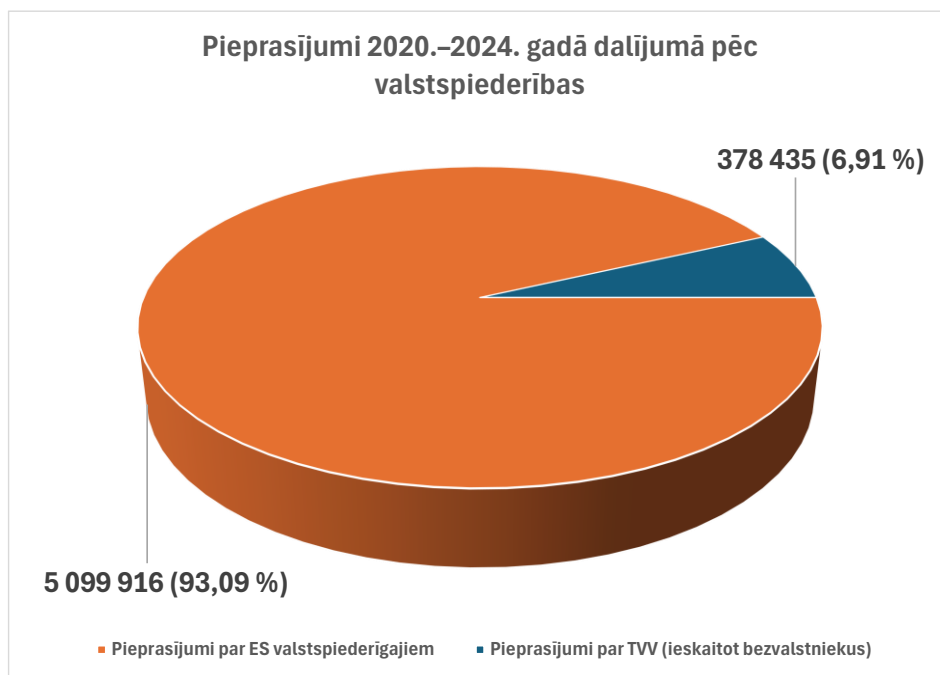
Šis pieaugums galvenokārt ir saistīts ar trim faktoriem. Pirmkārt, salīdzinājumā ar 2019. gadu **divkāršojās to pieprasījumu skaits, kas iesniegti saistībā ar pieņemšanu darbā darbībām, kuras ietver saskarsmi ar bērniem, saskaņā ar Direktīvu 2011/93/ES** (233 400 pieprasījumu, kas veido 34 % no pieprasījumiem ar kriminālprocesa nesaistītiem mērķiem). Otrkārt, bija **liels skaits personu pieprasījumu sniegt informāciju par viņu sodāmību** (380 400 pieprasījumu jeb 55 %). Treškārt, **gandrīz divkāršojās vispārējo pieprasījumu skaits administratīviem mērķiem** (34 100 pieprasījumu jeb 5 %).

2.9. Pieprasījumi par ES valstspiederīgajiem un trešo valstu valstspiederīgajiem (TVV)

Turpmākajās diagrammās ir attēlots attiecīgais pieprasījumu īpatsvars attiecībā uz ES valstspiederīgajiem un pieprasījumu īpatsvars attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgajiem 2020.–2024. gada pārskata periodā kopumā un gadā³⁵.

³⁵

Sk. arī tabulu *SWD* 2.8. iedaļā.

Vidēji **93 %** no visiem 2020.–2024. gadā nosūtītajiem pieprasījumiem attiecās uz **ES valstspiederīgajiem**, savukārt aptuveni **7 %** (378 400 pieprasījumu) **attiecās uz TVV**. To pieprasījumu īpatsvars, kas attiecās uz bezvalstniekiem, ir niecīgs (0,01 % jeb 550 pieprasījumu).

Lai gan **informācijas pieprasījumu par TVV īpatsvars** kopš 2019. gada ir saglabājies **tādā pašā līmenī**, šādu pieprasījumu faktiskais skaits ir pastāvīgi **palielinājies, 2024. gadā sasniedzot 88 600**.

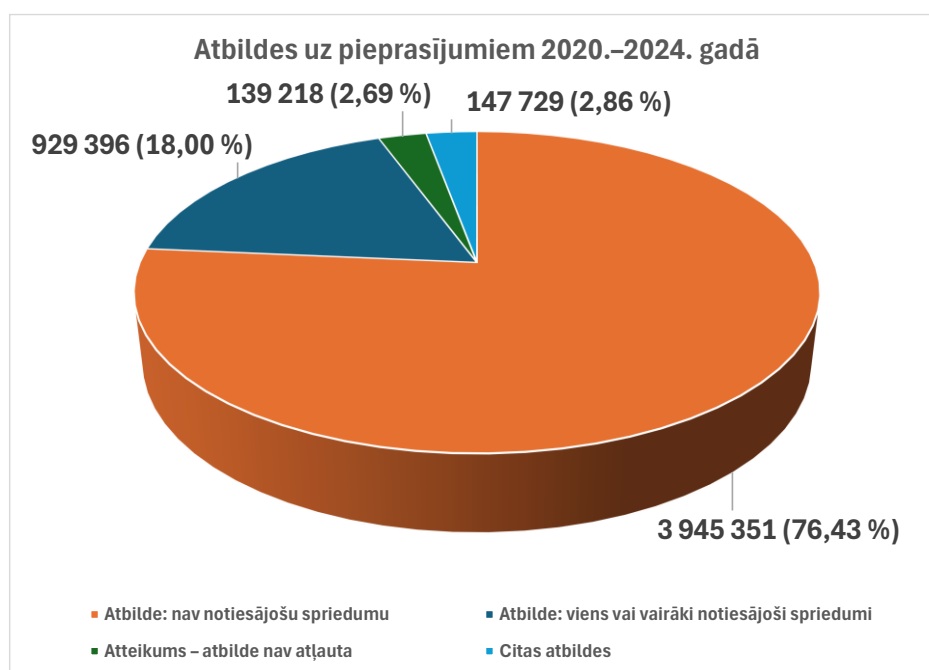
2019. gadā tika pieņemti papildinoši tiesību akti³⁶, ar ko izveido centralizētu *ECRIS-TCN* sistēmu, kura ļauj efektīvi noteikt tās dalībvalstis, kam ir informācija par ES notiesāto TVV sodāmību. Tiklīdz sistēma sāks darboties, tā ļaus efektīvāk apmainīties ar informāciju par TVV, izmantojot *ECRIS*, un paredzams, ka tas ievērojami palielinās informācijas pieprasījumu skaitu.

➤ **Pašlaik *ECRIS* reti tiek izmantota attiecībā uz TVV**

Vidēji **93 %** no visiem pieprasījumiem 2020.–2024. gadā attiecās uz **ES valstspiederīgajiem**, savukārt aptuveni **7 %** – **uz trešo valstu valstspiederīgajiem un bezvalstniekiem**. Kopš 2017. gada informācijas pieprasījumu skaits attiecībā uz TVV ir nepārtraukti **audzis, 2024. gadā pārsniedzot 88 000**. Paredzams, ka pēc *ECRIS-TCN* darbības sākuma ievērojami palielināsies informācijas apmaiņas gadījumu skaits attiecībā uz TVV, izmantojot *ECRIS*.

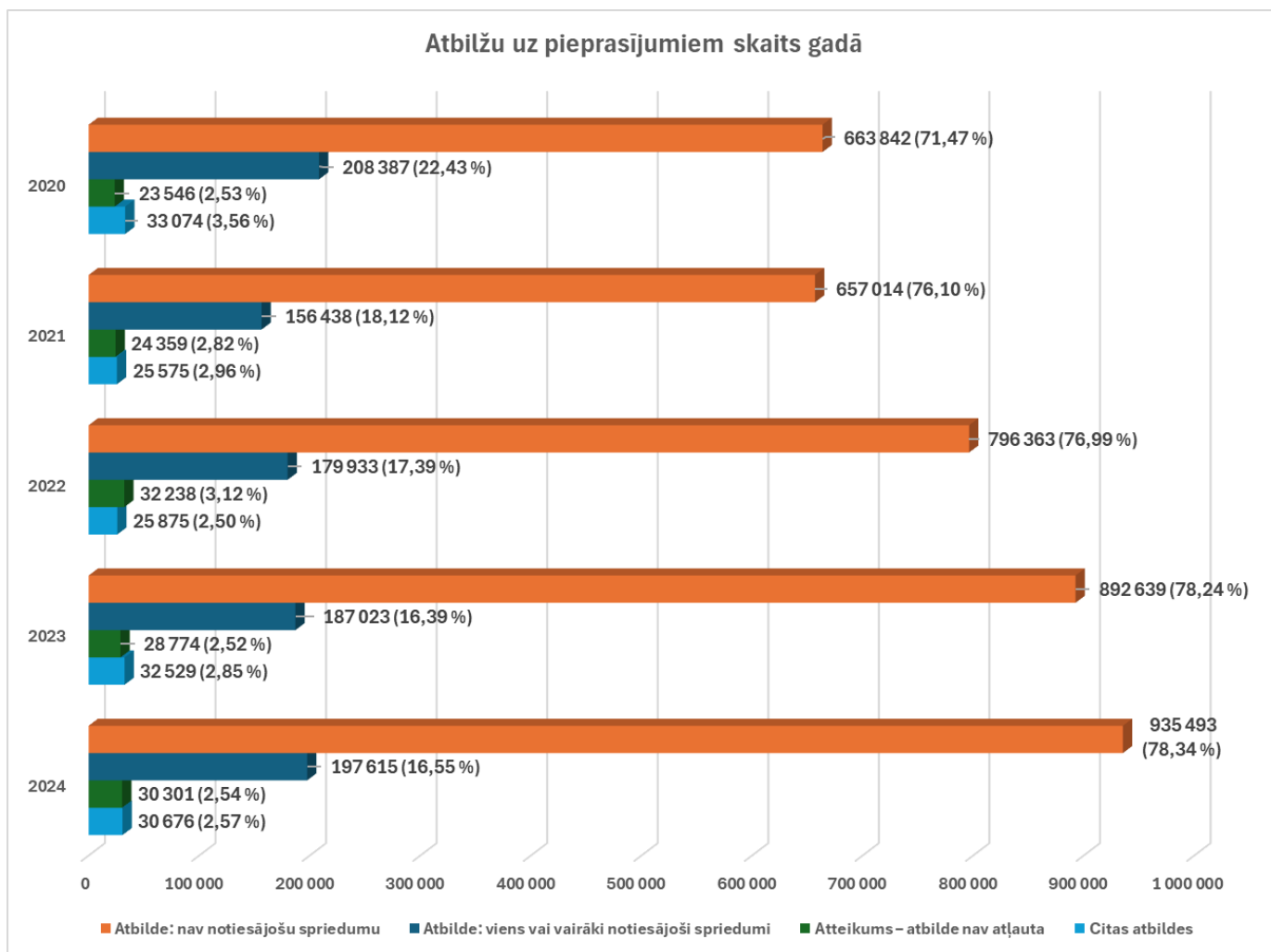
2.10. Atbildes, kurās ietverta informācija par notiesājošiem spriedumiem

Turpmākajās diagrammās ir parādīts attiecīgais tādu atbilžu uz pieprasījumiem īpatsvars, kuras satur informāciju par vienu vai vairākiem notiesājošiem spriedumiem, atbilžu, kas nesatur informāciju par notiesājošiem spriedumiem, īpatsvars un pieprasījumu atteikumu un citu atbilžu īpatsvars 2020.–2024. gada pārskata periodā kopumā un gadā³⁷.

³⁶ Regula (ES) 2019/816, ar ko izveido *ECRIS-TCN* (OV L 135, 22.5.2019., 1. lpp.); Direktīva 2019/884/ES.

³⁷ Sk. 11. zemsivītras piezīmi. Sk. arī tabulu *SWD* 2.9. iedaļā.

13 gadu laikā kopš *ECRIS* darbības sākuma **vidēji 23 % gadījumu atbildēs bija ietverta informācija par iepriekšēju sodāmību**. Tas nozīmē, ka **gandrīz katrā ceturtajā gadījumā attiecīgā persona jau ir bijusi notiesāta** vienu vai vairākas reizes, un tas pierāda *ECRIS* kā tāda rīka vērtību, ar kura palīdzību var iegūt sodāmības reģistru informāciju.

Daudzus gadus šī procentuālā daļa saglabājās stabila aptuveni 30 % līmenī, bet **2019. gadā tā krasi samazinājās līdz 19 %** un pēc tam **2024. gadā līdz 16,6 %**, vienlaikus ievērojami pieaugot ar kriminālprocesu nesaistītiem mērķiem iesniegto pieprasījumu skaitam. Tā ir **pozitīva zīme**, kas liecina, ka lielākā daļa personu, uz kurām attiecas informācijas pieprasījumi, kas saistīti, piemēram, ar pārbaudēm pirms pieņemšanas darbā, atļauju izsniegšanu vai administratīviem mērķiem, iepriekš nav bijušas notiesātas.

2024. gadā no visiem informācijas pieprasījumiem **197 600 atbildēs bija iekļauta informācija par notiesājošiem spriedumiem** (pieaugums salīdzinājumā ar 188 000 atbilžu 2019. gadā). Atbildes, kurās nebija informācijas par notiesājošiem spriedumiem, veidoja 78 % no visām atbildēm, savukārt citas atbildes un pieprasījumu atteikumi veidoja 5 % no kopējā skaita.

- **Tikai 16,6 % atbilžu atklāja, ka iepriekš ir bijuši notiesājoši spriedumi**
 13 gadu laikā kopš *ECRIS* darbības sākuma **atbildes, kurās bija ietverta informācija par attiecīgās personas iepriekšējiem notiesājošiem spriedumiem, tika saņemtas vidēji uz 23 % informācijas pieprasījumu**. Tā kā kopš 2019. gada ir krasi pieaudzis ar kriminālprocesa mērķiem nesaistītu pieprasījumu skaits un attiecīgās personas iepriekš parasti nav bijušas notiesātas, **šis īpatsvars ir turpinājis samazināties, 2024. gadā sasniedzot 16,6 %**. Tomēr togad vairāk nekā **197 000 atbilžu** bija informācija par iepriekšējiem notiesājošiem spriedumiem.